

Vjesnik Вісник

Broj 101, 4/2025. / Номер 101, 4/2025.

ISSN 1847-327X

ukrajinske zajednice u Hrvatskoj

української громади в Хорватії

EuropeDay2025 ThankYouEurope

Tisuće Ukrajinaca pridružile su se kampanji Ministarstva vanjskih poslova Ukrajine kako bi zahvalili građanima zemalja članica EU na potpori.

Strane diplomatske institucije u EU su tijekom tjedna zajedno s građanima Ukrajine organizirale javna događanja, čestitale europskim prijateljima tiskanim razglednicama i plakatima, održavale kulturne događaje i činile korisne stvari za lokalne zajednice.

Javne organizacije i ukrajinska poduzeća također su se pridružili zahvali.

Kampanja zahvalnosti, koja je započela na Dan Europe 9. svibnja na inicijativu ministra vanjskih poslova Ukrajine Andrija Sybihe, nastavila se tijekom svibnja ove godine.

Ministarstvo vanjskih poslova Ukrajine

Тисячі українців приєдналися до кампанії Міністерства закордонних справ України, щоби подякувати громадянам країн-членів ЄС за підтримку.

Впродовж тижня закордонні дипломатичні установи в ЄС разом з українськими громадянами організовували публічні акції, вітали європейських друзів друкованими листівками й плакатами, проводили культурні заходи, робили корисні справи для місцевих спільнот. До подяки також долучилися громадські організації та український бізнес.

Кампанія подяки, що стартувала у День Європи 9 травня за ініціативи міністра закордонних справ України Андрія Сибіги, тривала впродовж травня цього року.

Міністерство закордонних справ України

IMPRESUM:

Izdavač: Ukrajinska zajednica Republike Hrvatske

Видавець: Українська громада Республіки Хорватія

Vijeće Europe 204, 32 000 Vukovar

e-mail: ukrajinskazajednica.hr@gmail.com

MB: 2331748 ; OIB: 35971824466

Žiro račun: PBZ HR4823400091110579040

Uredništvo Vjesnika:

Svetog Roka 53A, 31 000 Osijek

Tel: 098/ 1933-288

e-mail: vjesnikuz@gmail.com

ISSN 1847-327X

“Vjesnik” je dvomjesečnik, izlazi šest puta godišnje

Naklada: 1000 primjeraka

Tisak: Grafika d.o.o., Strossmayerova 295, 31 000 Osijek

За видавця: Влодо Карешин

Za izdavača: Vlado Karešin

Головний редактор: Оксана Мартинюк

Glavni urednik: Oksana Martinjuk

Редакція:

Борис Гралюк, Микола Застрижний, Іван Семенюк,
Віктор Камінський, Оксана Стурко, Тетяна Рамач

Uredništvo:

Boris Graljuk, Nikola Zastrižni, Ivan Semenjuk,
Viktor Kaminskyj, Oksana Sturko, Tetjana Ramač

Лектор хорватської мови: Нівес Романек

Lektor hrvatskog jezika: Nives Romanjek

Дизайн та комп'ютерна верстка: Антонія Бурюш

Dizajn i kompjuterski prijelom: Antonia Buruš

Novosti iz djelatnosti Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske

- 4 ODRŽANA 110. SJEDNICA SAVJETA ZA NACIONALNE MANJINE REPUBLIKE HRVATSKE
- 5 EuropeDay2025ThankYouEurope
- 7 ДЕНЬ МАТЕРІ
- 7 MAJČIN DAN
- 8 У КИЄВІ ПРЕЗЕНТУВАЛИ ФІЛЬМ ПРО ДЕПОРТОВАНИХ РОСІЄЮ ДІТЕЙ
- 8 BRING KIDS BACK UA
- 9 LAV XIV. NOVI JE PAPA
- 10 ПАПА РИМСЬКИЙ ЛЕВ XIV ПРОВІВ АУДІЄНЦІЮ З ПРЕЗИДЕНТОМ І ПЕРШОЮ ЛЕДІ УКРАЇНИ – ПЕРШУ ДЛЯ ГЛАВ ДЕРЖАВ
- 10 PAPA LAV XIV. ODRŽAO AUDIJENCIJU S PREDSEDNIKOM I PRVOM DAMOM UKRAJINE – PRVU ZA ČELNIKE DRŽAVA
- 11 У СОРОЧЦІ ПРЕДКІВ – ЗАРАДИ МАЙБУТНЬОГО! ІНІЦІАТОРКА ДНЯ ВИШИВАНКИ ЛЕСЯ ВОРОНЮК
- 13 ВИШИВАНКА ЯК КОД НАЦІЇ: СВЯТО, ЩО ОБ'ЄДНУЄ УКРАЇНЦІВ У ЦІЛОМУ СВІТІ
- 15 UKRAJINSKA VEZENA KOŠULJA UJEDINJUJE UKRAJINCE DILJEM SVIJETA
- 17 UČENICI U ŠUMEĆU OBILJEŽILI DAN VEZENE KOŠULJE
- 17 UČENICI U KANIŽI OBILJEŽILI SVJETSKI DAN VEZENE KOŠULJE
- 18 IZDANA MONOGRAFIJA 15 GODINA DJELOVANJA UKPD „LESJA UKRAJINKA“ OSIJEK

Vijesti iz Ukrajine

- 20 У ДЕНЬ ЄВРОПИ ВСЯ ЄВРОПА В УКРАЇНІ
- 21 ДЕНЬ ВЕЛИКИХ ЄВРОПЕЙСЬКИХ РІШЕНЬ У ЛЬВОВІ: ТРИБУНАЛ ДЛЯ РОСІЇ, НОВІ ОБОРОННІ КОНТРАКТИ, ТА 35 ДЕРЖАВ ПОРУЧ З УКРАЇНОЮ
- 22 «СУЧАСНІ ТРЕНДИ В НАУЦІ: МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ ПІДХІД»
- 22 «ДЕПОРТАЦІЯ ТА ПРИМУСОВЕ ПЕРЕМІЩЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ – ЦЕ ЗЛОЧИН ГЕНОЦИДУ»
- 23 НАСЛІДКИ ВІЙНИ: ПРИРОДА І КЛІМАТ

Djelatnost naših društava

- 25 СВІТ ОЧИМА ДІТЕЙ
- 26 DAN NACIONALNIH MANJINA VUKOVARSKO-SRIJEMSKJE ŽUPANIJE
- 28 U SLAVONSKOM BRODU ODRŽAN 17. SAJAM CVIJEĆA: FLORAFEST
- 29 PLESNA SKUPINA „KARPATA“ IZ LIPOVLJANA NA OBILJEŽAVANJU 45. GODIŠNJICE FOLKLORNE SKUPINE „USMEV“
- 30 15 GODINA DJELOVANJA UKRAJINSKOG KULTURNO-PROSVJETNOG DRUŠTVA „DNJIPRO“ RIJEKA
- 32 SVEČANO OBILJEŽENA 20. GODIŠNJICA PJEVAČKE SKUPINE „ČEŠKA BESEDA“ LIPOVLJANI
- 32 KPD UKRAJINACA „KARPATI“ LIPOVLJANI AKTIVNO SURAĐUJU S DRUGIM NACIONALNIM MANJINAMA
- 33 „FESTIVAL RAZLIČITOSTI“
- 33 STUDENTI UKRAJINISTIKE IZ WROCLAVA POSJETILI LIPOVLJANE

Čuvajmo vjeru i duhovne tradicije

- 34 CRKVI PRESVETE BOGORODICE U BUKOVLJU PRIKLJUČENA ELEKTRIČNA ENERGIJA

IN MEMORIAM

- 35 У БОЯХ ЗА УКРАЇНУ ЗАГИНУВ ХОРВАТСЬКИЙ ДОБРОВОЛЕЦЬ АНТОНІО ГЕРЦЕГ
- 35 OTIŠAO HEROJ

NA NASLOVNOJ STRANICI: Antonio Toni Herceg, Hrvat iz Bosne i Hercegovine te časnik Francuske vojske koji je poginuo 6. svibnja 2025. godine u Ukrajini kao zapovjednik jedne od postrojbi.

ODRŽANA 110. SJEDNICA SAVJETA ZA NACIONALNE MANJINE REPUBLIKE HRVATSKE

Predsjednik Savjeta za nacionalne manjine RH Tibor Varga

Savjet za nacionalne manjine Republike Hrvatske održao je 24. travnja 2025. godine 110. sjednicu u prostorijama Vlade Republike Hrvatske.

Savjet je donio Odluku o rasporedu sredstava koja se u Državnom proračunu Republike Hrvatske osiguravaju za potrebe nacionalnih manjina u 2025. godini temeljem koje su raspoređena proračunska sredstva udrugama i ustanovama nacionalnih manjina za programe ostvarivanja kulturne autonomije iz područja informiranja i izdavaštva, kulturnog amaterizma i manifestacija, programe koji proizlaze iz bilateralnih sporazuma i ugovora te programe kojima se stvaraju pretpostavke za ostvarivanje kulturne autonomije nacionalnih manjina.

Odlukom je predloženo da se sredstvima Državnog proračuna (su)financira ostvarivanje programa kulturne autonomije, bilateralnih programa kao i programa za stvaranje pretpostavki za ostvarivanje kulturne autonomije nacionalnih manjina u ukupnom iznosu od 11.347.072 EUR, što u odnosu na 2024. godinu predstavlja povećanje za 1.293.943 EUR odnosno za 12,9 %. U Državnom proračunu planirane su tekuće donacije odnosno sredstva za programe kulturne autonomije i bilateralne programe za 2025. godinu u iznosu od 11.000.000 EUR, što je za 13,3 % više sredstava nego za 2024. godinu kada je raspoređeno 9.706.057 EUR.

U 2025. godini predloženo je od strane Povjerenstva financiranje 1.227 programa kulturne autonomije i bilateralnih programa ukupno 112 udruga (sa 137 članica).

U skladu s Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina i Kriterijima Savjet raspodjeljuje proračunska

sredstva udrugama i ustanovama nacionalnih manjina uz programe kulturne autonomije i za programe stvaranja pretpostavki za ostvarivanje kulturne autonomije nacionalnih manjina za koju namjenu su u 2025. godini osigurana sredstva u iznosu od 265.446 EUR. U okviru provedbe Nacionalnog plana za uključivanje Roma, za razdoblje od 2021. do 2027. godine te pratećeg Akcijskog plana, Prijedlogom odluke o rasporedu sredstava koja se u Državnom proračunu Republike Hrvatske osiguravaju za potrebe nacionalnih manjina u 2025. godini, osigurana su i sredstva za pretpostavke za ostvarivanje kulturne autonomije romske nacionalne manjine.

Savjet je usvojio i Odluku o rasporedu sredstava za programe stvaranja materijalnih pretpostavki za ostvarivanje kulturne autonomije nacionalnih manjina u 2025. godini temeljem koje će jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave doznaciti sredstva u ukupnom iznosu od 265.446 EUR. Općini Sirač raspoređena su sredstva u iznosu od 115.446,00 EUR za sufinanciranje nastavka izgradnje Spomen kuće Nijemaca i Austrijanaca. Sredstva u iznosu 150.000,00 EUR raspoređena su Gradu Mursko Središće za sufinanciranje nastavka izgradnje građevine javne i društvene namjene Romskog multikulturalnog centra Sitnice.

Predsjednik Savjeta referirao se ukratko i na predstojeću manifestaciju Kulturno stvaralaštvo nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj koja će se održati 30. studenoga 2025. godine u Koncertnoj dvorani Vatroslava Lisinskog. Napomenuo je kako manifestaciju organizira Savjet u suradnji s drugim državnim tijelima.

*Savjet za nacionalne manjine Republike Hrvatske
24.4.2025.*

EuropeDay2025ThankYouEurope

DAN EUROPE: KAKO JE SVE POČELO I ZAŠTO JE DANAS VAŽAN

Dan Europe se svake godine 9. svibnja obilježava u zemljama Europske unije, kao i u partnerskim zemljama, a posebice u Ukrajini. Za neke je to samo još jedan praznik u kalendaru, za druge je podsjetnik na zajedničke vrijednosti koje ujedinjuju europske narode. Ali zašto je baš taj dan postao simbol europskog jedinstva i koje je njegovo pravo značenje?

Put do ujedinjene Europe započeo je ugljenom i čelikom

Dana 9. svibnja 1950. godine francuski ministar vanjskih poslova Robert Schuman objavio je u Parizu povijesnu deklaraciju koja je promijenila tijek europske povijesti. Predložio je ujedinjenje strateške proizvodnje ugljena i čelika Francuske i Njemačke pod upravom nadnacionalnog tijela. To je novi rat između ovih zemalja trebalo učiniti ne samo nepoželjnim, već i nemogućim.

Ideja se nije pojavila niotkuda. Europa se tek oporavljala od užasa Drugog svjetskog rata, a sukob između Istoka i Zapada prijetio je novim oružanim sukobom. Stoga je Schumanova inicijativa imala ne samo ekonomski, već i politički, pa čak i

moralni značaj: postala je prvi korak prema mirnom ujedinjenju europskih država.

Deklaraciji su se pridružile još četiri zemlje: Italija, Belgija, Nizozemska i Luksemburg. Godine 1951. šest država potpisalo je Pariški ugovor i stvorilo Europsku zajednicu za ugljen i čelik. I samo nekoliko godina kasnije, točnije 1957., iste su te zemlje potpisale Rimske ugovore kojima je osnovana Europska ekonomska zajednica – prvi oblik buduće Europske unije.

Od ekonomije do zajedničkih vrijednosti

Europske integracije su se brzo razvijale. Izvornoj „šestorki“ postupno su se pridružile nove zemlje: sedamdesetih godina Velika Britanija, Irska i Danska; osamdesetih Grčka, Španjolska i Portugal; devedesetih Austrija, Švedska, Finska. Važna prekretnica bilo je potpisivanje Ugovora iz Maastrichta 1992. godine, kojim je formalno pokrenuta Europska unija kakvu danas poznajemo.

Europska unija nije postala samo ekonomska unija, već zajednica utemeljena na zajedničkim načelima: demokraciji, ljudskim pravima, vladavini prava te poštovanju dostojanstva

pojedinka. Upravo su te vrijednosti ujedinile različite kulture, jezike i povijesne tradicije u jednu europsku obitelj.

se o želji da se bude dio demokratske, otvorene Europe, koja već više od 70 godina gradi budućnost bez rata.

Praznik koji spaja

Godine 1985. čelnici europskih država odlučili su 9. svibnja proglasiti službenim praznikom – Danom Europe – u spomen na povijesnu Schumanovu deklaraciju. Ovaj dan bio je prilika za prisjećanje na europsku prošlost, procjenu postignuća i raspravu o budućnosti.

Paralelno s tim, 5. svibnja Europa slavi Dan Vijeća Europe, najstarije europske institucije, osnovane 1949. godine, koja štiti ljudska prava i demokratske standarde. Oba datuma, i 5. i 9. svibnja, utjelovljuju težnju za zajedničkom Europom, oslobođenom diktatura, ratova i neprijateljstava.

A što to znači za Ukrajince?

Ukrajina je počela slaviti Dan Europe još 2003. godine, ali danas, u kontekstu rata velikih razmjera i tijeka europskih integracija, ovaj praznik je dobio posebno značenje. Ukrajinci ne samo da slave s Europom, već se bore za svoje pravo biti dio nje. U lipnju 2022. godine Ukrajina je dobila status kandidata za članstvo u EU i već se priprema za početak pristupnih pregovora.

Za mnoge Ukrajinke Dan Europe nisu samo zajedničke zastave ili ekonomska partnerstva. Radi se o zajedničkim idealima: miru, slobodi, pravdi i ljudskom dostojanstvu. Radi

Umjesto zaključka

Dan Europe nije samo datum u kalendaru. To je simbol europskog izbora koji svaka zemlja svjesno čini. I premda je put do ujedinjene Europe bio težak i dug, njegov rezultat – desetljeća mira, prosperiteta i suradnje – vrijedan je nasljeđivanja. Na taj dan prisjećamo se da jedinstvo nije samo politička odluka, već duboka ljudska potreba za mirom i solidarnošću.

Davor Lagudza

UKPD „Ivan Franko“ Vukovar

ДЕНЬ МАТЕРІ

У цей День матері найбільшим подарунком для тисяч українських матерів було б повернення їхніх дітей, викрадених Росією та вивезених далеко від домівок та родин.

З початку повномасштабного вторгнення Росія депортувала та примусово передала тисячі українських дітей, поміщаючи їх до інтернатних закладів, усиновлюючи в російські родини. Мета цих дій — стерти українське коріння і перетворити дітей на тих, ким вони не є — на росіян.

Наразі ініціатива Президента України Bring Kids Back UA повернула 1307 дітей. Десятки тисяч залишаються в російському полоні.

Повернення всіх українських дітей, викрадених Росією, має бути не обговорюваним елементом поточного мирного процесу. Без повернення дітей до своїх домівок і сімей не може бути справедливого чи тривалого миру.

Кожна дитина заслуговує бути вдома. Кожна мама заслуговує бути зі своєю дитиною у цей день.

*Посол України в Республіці Хорватія
Василь Кирилич*

MAJČIN DAN

Оvog Majčinog dana, najveći dar za tisuće ukrajinskih majki bio bi povratak njihove djece koju je Rusija otela i odvela daleko od njihovih domova i obitelji.

Od početka sveobuhvatne invazije, Rusija je deportirala i prisilno premjestila tisuće ukrajinskih dječaka i djevojčica, smjestivši ih u institucije ili posvojivši ih u ruske obitelji. Ove radnje imaju za cilj izbrisati njihov ukrajinski identitet i pretvoriti ih u nešto što nisu — u Ruse.

Dosad je inicijativa predsjednika Ukrajine „Vratimo djecu kući UA“ vratila 1307 djece. Deseci tisuća i dalje su u ruskom zarobljeništvu.

Povratak sve ukrajinske djece koju je Rusija otela mora biti nezaobilazan element u procesu postizanja mira. Ne može biti pravednog ni trajnog mira bez povratka djece njihovim domovima i obiteljima.

Svako dijete zaslužuje biti kod kuće. Svaka majka zaslužuje biti sa svojim djetetom na ovaj dan.

*Veleposlanik Ukrajine u Republici Hrvatskoj
Vasylj Kyrlyč*

У КИЄВІ ПРЕЗЕНТУВАЛИ ФІЛЬМ ПРО ДЕПОРТОВАНИХ РОСІЄЮ ДІТЕЙ

У Києві презентували документальний фільм про депортованих Росією дітей *After the Rain: Putin's Stolen Children Come Home* («Після дощу: Викрадені Путіним діти повертаються додому»). Участь у презентації, зокрема, взяли заступниця міністра закордонних справ Мар'яна Беца та операційна директорка ініціативи Президента України Bring Kids Back UA, радниця керівника Офісу Президента Дарія Зарівна.

Це фільм про українських дітей, які пережили депортацію до Російської Федерації, та зусилля для їх реінтеграції після повернення.

Головні герої – Олександра Межева та Вероніка Власова, яких вдалося повернути додому.

«Історії, які ми побачили в цьому фільмі, – це і є причина створення ініціативи Bring Kids Back UA. Це

також відповідь на питання, який вигляд має наша місія. Тисячі дітей досі залишаються на окупованих територіях, у російських установах, під впливом російської пропаганди. І саме такі фільми допомагають говорити про це з усім світом», – сказала Дарія Зарівна.

До гостей заходу звернулися уповноважена у справах Посольства Великої Британії Шарлотта Сюрєн і режисерка стрічки Сара Маккарті.

У заході також узяли участь представники дипломатичного корпусу, правозахисної спільноти, урядових інституцій та автори фільму.

Тисячі маленьких українців досі перебувають під контролем Російської Федерації. Станом на сьогодні в межах ініціативи Bring Kids Back UA вдалося повернути 1324 дитини.

«Дії РФ – це системна політика геноциду, яку вона реалізує проти України. Щодня українських дітей викрадають, перевиховують, знищують їхню ідентичність. І кожен військовий злочинець має понести відповідальність. Без покарання за скоєні злочини не буде миру», – підсумувала заступниця міністра закордонних справ Мар'яна Беца.

Показ стрічки відбувся з ініціативи Посольства Великої Британії в Україні.

Офіційне інтернет-представництво
ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

21 травня 2025 року

BRING KIDS BACK UA

Bring Kids Back UA - ініціатива Президента України Володимира Зеленського.

Мета ініціативи - повернути додому всіх українських дітей, яких депортувала чи примусово перемістила росія.

Ворог чинить ці злочини протягом 10 років. У 2015 росія організувала перші «потяги надії», якими виво-

зила з окупованого Криму українських дітей для подальшого усиновлення чи встановлення опіки російськими сім'ями. Безпрецедентних масштабів депортації та примусові переміщення дітей набули з початком вторгнення у 2022 році.

РФ позбавляє українських дітей дому, розлучає з родинами, намагається знищити їх українську ідентичність. Їм змінюють імена, примусово паспортизують та незаконно влаштовують у російські сім'ї, відправляють у «табори перевиховання», де, зокрема, готують до служби в лавах російської армії.

Україна щодня працює над тим, аби всі діти повернулися додому, без умов та винятків.

Кожен з вас може долучитись до цієї роботи. Переконайтесь, що кожен ваш іноземний друг знає про військові злочини РФ проти українських дітей.

Поширюйте наші публікації в соцмережах. Пропонуйте нам інформаційні та креативні колаборації, що допоможуть посилити тиск на росію та досягнути нашої мети.

Bring Kids Back

LAV XIV. NOVI JE PAPA

Kardinali su na konklavi izabrali kardinala Roberta Francisca Prevosta za 267. rimskog biskupa. Pozdravio je 100.000 ljudi okupljenih na Trgu svetog Petra: „Želim zahvaliti svoj svojoj braći kardinalima koji su me izabrali za Petrovog nasljednika da hodam s vama, kao ujedinjena Crkva koja traži pravdu.“

Misao za papu Franju i pozdrav na španjolskom jeziku biskupiji Chiclayo u Peruu gdje je bio misionar. „Annuntio vobis gaudium magnum: habemus Papam!“

„Navješćujem vam veliku radost: imamo Papu!“ - prije nekoliko trenutaka, iz središnje lože bazilike svetoga Petra, kardinal protodakon Dominique Mamberti izgovorio je očekivanu latinsku formulu, priopćujući Rimu i svijetu ime novoga Petrovog nasljednika: „Uzoriti i preuzvišeni gospodin, gospodin Robert Francis, kardinal Svete Rimske Crkve Prevost, koji je uzeo ime Lav XIV.“

Pozdravljajući 100.000 ljudi okupljenih na Trgu svetoga Petra novi je Papa zahvalio braći kardinalima koji su ga izabrali da bude Petrov nasljednik i da – kako je rekao – hodam s vama, kao ujedinjena Crkva tražeći pravednost.

U 19 sati i 23 minute novi papa Leon XIV. uputio je Rimu i svijetu iz središnje lože vatikanske bazilike ovaj pozdrav: „Mir bio sa svima vama! Draga braćo i sestre, to je prvi pozdrav Uskrslog Krista, Dobrog Pastira koji je dao život za stado Božje. I ja bih želio da taj pozdrav mira uđe u vaša srca, dospje do vaših obitelji, do svih ljudi, gdje god se nalazili, do svih naroda, do cijele zemlje. Mir vama!“

To je mir Uskrsloga Krista, razoružan i razoružavajući mir, ponizan i ustrajan. Dolazi od Boga, Boga koji nas sve bezuvjetno voli. Još uvijek nam u ušima odjekuje onaj slabi, ali uvijek hrabri glas pape Franje koji je blagoslivljao Rim!

Papa koji je blagoslivljao Rim dao je svoj blagoslov svijetu, cijelom svijetu, onog uskrsnog jutra. Dopustite mi da nastavim s istim blagoslovom: Bog nas voli, Bog nas sve ljubi i zlo neće prevladati! Svi smo u Božjim rukama. Stoga, bez straha, ujedinjeni ruku pod ruku s Bogom i jedni s drugima, krenimo dalje. Mi smo Kristovi učenici. Krist hoda pred nama. Svijet

treba njegovu svjetlost. Čovječanstvu je potreban On kao most kojim može dospjeti do Boga i njegove ljubavi. Pomozite i vi meni, a zatim i jedni drugima, da gradimo mostove, dijalogom, susretima, ujedinjujući se da budemo jedan narod uvijek u miru. Hvala papi Franji! Također bih želio zahvaliti svoj svojoj braći kardinalima koji su me izabrali za Petrovog nasljednika da hodam zajedno s vama, kao ujedinjena Crkva koja uvijek traži mir, pravdu, uvijek se trudeći raditi kao muškarci i žene vjerni Isusu Kristu, bez straha, naviještati evanđelje, biti misionari.

Sin sam svetog Augustina, augustinac, koji je rekao: „S vama sam kršćanin, a za vas biskup.“ U tom smislu svi možemo zajedno hoditi prema domovini koju nam je Bog pripremio.

Poseban pozdrav Crkvi u Rimu! [pljesak] Moramo zajedno pokušati biti misionarska Crkva, Crkva koja gradi mostove, dijalog, uvijek otvorena za prihvaćanje raširenih ruku poput ovog trga. Sve, baš sve kojima je potrebna naša ljubav, naša prisutnost, naš dijalog i naša ljubav.

I ako mi dopustite jednu riječ na španjolskom, pozdrav svima, a posebno mojoj dragoj biskupiji Chiclayo u Peruu, gdje je vjerni narod pratio svog biskupa, dijelio svoju vjeru i dao se toliko puno kako bi mogao nastaviti biti vjerna Kristova Crkva.

Svima vama, braćo i sestre u Rimu, Italiji, cijelom svijetu - želimo biti sinodalna Crkva, Crkva koja hoda, Crkva koja uvijek traži mir, koja uvijek traži ljubav, koja uvijek pokušava biti bliska, a osobito onima koji pate.

Danas je dan molitve Gospi od Pompeja. Naša Majka Marija uvijek želi hoditi s nama, biti nam blizu, pomagati nam svojim zagovorom i svojom ljubavlju.

Zato bih želio moliti zajedno s vama. Molimo zajedno za ovu novu misiju, za cijelu Crkvu, za mir u svijetu i zamolimo tu posebnu milost od Marije, naše Majke."

Papin pozdrav završio je molitvom Zdravo Marijo, blagoslovom Urbi et Orbi i davanjem potpunog oprost.

VATICAN NEWS

08.05.2025.

ПАПА РИМСЬКИЙ ЛЕВ XIV ПРОВІВ АУДІЄНЦІЮ З ПРЕЗИДЕНТОМ І ПЕРШОЮ ЛЕДІ УКРАЇНИ – ПЕРШУ ДЛЯ ГЛАВ ДЕРЖАВ

Після завершення інавгураційної меси Папа Римський Лев XIV провів аудієнцію із Президентом України Володимиром Зеленським і першою леді Оленою Зеленською, що стала першою для глав держав.

Президент привітав Папу Римського Лева XIV з початком понтифікату й зазначив, що він є надією для мільйонів людей, які хочуть миру.

Володимир та Олена Зеленські подякували за підтримку України та заклик до справедливого й трива-

лого миру, звільнення полонених і повернення дітей. Як цього досягти якомога скоріше, було ключовою темою обговорення під час аудієнції.

Глава держави зазначив, що авторитет і голос Святого Престолу можуть відіграти важливу роль у закінченні цієї війни.

Президент поінформував про перемовини у Стамбулі та подякував за готовність Ватикану стати майданчиком для прямих переговорів між Україною та Росією. Володимир Зеленський укотре підтвердив, що Україна готова до перемовин у будь-якому форматі заради реальних результатів.

Окрема увага – сприянню у звільненні полонених та поверненні дітей. Папа Римський Лев XIV запевнив у тому, що докладатиме всіх можливих зусиль.

Олена Зеленська також подякувала за лікування українських дітей у клініці Bambino Gesù та закликала й надалі допомагати тим, хто цього потребує.

Президент і перша леді запросили Понтифіка здійснити апостольський візит в Україну.

Офіційне інтернет-представництво

ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

18 травня 2025 року

PAPA LAV XIV. ODRŽAO AUDIJENCIJU S PREDSEDNIKOM I PRVOM DAMOM UKRAJINE – PRVU ZA ČELNIKE DRŽAVA

Nakon inauguracijske mise, papa Lav XIV. održao je audijenciju s predsjednikom Ukrajine Volodymyrom Zelenskim i prvom damom Olenom Zelenskom, prvu za čelnike država.

Predsjednik je čestitao papi Lavu XIV. na početku njegova pontifikata i istaknuo kako je on nada za milijune ljudi koji žele mir.

Volodymyr i Olena Zelenski zahvalili su na potpori Ukrajini i pozivu na pravedan i trajan mir, oslobađanju zatvorenika i povratku djece. Kako to što prije postići bila je ključna tema razgovora tijekom audijencije. Predsjednik je istaknuo da autoritet i glas Svete Stolicе mogu odigrati važnu ulogu u okončanju ovog rata.

Zelenski je izvijestio o pregovorima u Istanbulu i zahvalio Vatikanu na spremnosti da postane platforma za izravne pregovore između Ukrajine i Rusije.

Volodymyr Zelenski još jednom je potvrdio da je Ukrajina spremna za pregovore u bilo kojem formatu radi stvarnih rezultata. Posebna pažnja posvećena je pomoći pri oslobađanju zarobljenika i povratku djece. Papa Lav XIV. uvjeravao je da će činiti sve što je moguće.

Olena Zelenska također je zahvalila na liječenju ukrajinske djece u klinici Bambino Gesù i pozvala na nastavak pomoći onima kojima je potrebna.

Predsjednik Ukrajine i prva dama pozvali su Papu u apostolski posjet Ukrajini.

Službena internetska stranica

PREDSEDNIKA UKRAJINE

18. svibnja 2025.

S ukrajinskog jezika prevela Oksana Martinjuk

У СОРОЧЦІ ПРЕДКІВ – ЗАРАДИ МАЙБУТНЬОГО! ІНІЦІАТОРКА ДНЯ ВИШИВАНКИ ЛЕСЯ ВОРОНЮК

«Культура – це первинна сила, яка здатна впливати на політичні та економічні процеси. Головне – не зупинятись.»
Лєся Воронюк

Лєся Воронюк у відтвореній сорочці Лєсі Українки

Лєся Воронюк – українська поетеса, письменниця, журналістка, культурна діячка та громадська активістка, яка увійшла в новітню історію України як ініціаторка Дня вишиванки – свята, що стало потужним символом національної єдності, культурної гордості та громадянської гідності. Її ім'я давно вийшло за межі літературного середовища чи студентських ініціатив, адже саме завдяки їй традиційна українська вишиванка набула нового, глибоко актуального звучання у XXI столітті. Лєся народилася і зросла на Буковині – в регіоні, де українська культура органічно переплітається з багатовіковими традиціями. Навчаючись у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича, вона вже тоді відчувала, що вишиванка – це не лише етнографічний артефакт, а справжній культурний код, носій історії, родинної пам'яті та духовної сили народу.

У 2006 році вона ініціювала акцію: запропонувала однокурсникам та викладачам одного дня прийти в університет у вишиванках – не з нагоди офіційного свята, а просто тому, бо це красиво, символічно та важливо! Ідею підтримали одиниці, але вона з кожним роком набирала обертів – і вже через кілька років День вишиванки став загальноукраїнським, а згодом – міжнародним святом. Його відзначають в українських діаспорах по всьому світу, у великих містах і маленьких селах, у школах, університетах, державних установах, армії, лікарнях, навіть на дипломатичному рівні.

Це свято не має політичної або релігійної приналежності, що стало однією з причин його щирої популярності. День вишиванки об'єднує людей незалежно від регіону, мови, віку чи соціального статусу. У ньому – живий пульс української культури, глибина національного характеру і сучасне переосмислення української самоідентифікації. Особливого значення вишиванка набула після 2014 року, у контексті Революції Гідності, анексії Криму, війни на сході України і повномасштабного вторгнення орків в Україну. У ці часи вона стала своєрідною формою мирного спротиву, маркером приналежності до українського світу, до вільної, свідомої, незалежної держави. З початком повномасштабної війни у 2022 році вишиванка перетворилася на символ незламності – її носять військові на передовій, волонтери, діти у бомбосховищах, українці, змушені залишити рідну землю, але не втратити себе і своє походження.

Важливим продовженням цієї місії стало створення Лесею Воронюк Музею української вишиванки в Чернівцях. Ідея музею виникла як спроба не лише зберегти, а й показати світові глибину й багатство української вишивальної традиції. Від самого початку команда музею взялася за кропітку справу збирання унікальних вишиванок з різних регіонів, зокрема з тих, що опинилися в зоні бойових дій чи під окупацією. Ці експонати часто доводилося буквально рятувати – вивозити з ризиком для життя, приховувати, передавати через волонтерські

маршрути. Кожна сорочка, рушник чи клаптик полотна з колекції – це не просто зразок вишивки, а вцілілий фрагмент культурної пам'яті, який зміг пережити війну. Музей не тільки зберігатиме ці речі, а й розповідатиме їхні історії – про родини, що їх вишивали, про любов і біль, втрату і надію. Так музей стане живим архівом опору і спадкоємності, де нитка вишивки поєднує минуле, теперішнє і майбутнє.

Окремим напрямом роботи Лесі Воронюк стала реконструкція історичних вишиванок у рамках дослідницького проекту «Вишивка в одязі видатних українців» та акції «Вишиванка – духовна броня українців». Ці проекти мають за мету не лише зберегти пам'ять про відомих українців, а й надати нове життя тим культурним образам, які залишилися лише на чорно-білих фотографіях чи в описах. Одними з найвідоміших стали реконструкції вишиванки Лесі Українки – сорочка, в якій поетесу було сфотографовано на початку XX століття – та вишиванки Степана Бандери, з якої навіть переосмислили жіночий варіант. Завдяки співпраці з етнографами, майстринями та дослідниками, вдалося точно відтворити візерунки, крій, кольорову гаму й навіть особливості техніки вишивки. Цей проект став своєрідним містком між поколіннями – коли сучасна жінка чи чоловік одягає таку сорочку, вони ніби доторкаються до духу тих, чие ім'я стало символом сили українського слова та боротьби за незалежність. Такі реконструкції – це ще один спосіб осмислення і вшанування національної ідентичності через особисту ідентифікацію з культурними героями.

Сама Леся Воронюк не зупинилася на ініціативі Дня вишиванки та реконструкції старовинних вишиванок. Вона активно розвиває тему культурної пам'яті та національної ідентичності в літературі, документальних фільмах та публічних проєктах. У 2016 році вона стала авторкою й продюсеркою документального фільму «Спадок нації», який розповідає про історію української вишивки – не лише як декоративного мистецтва, а як духовного послання, вишитого поколіннями на полотні життя. Крім того, вона – авторка кількох книжок, серед яких поетичні збірки «Серце сонця», «Замість крові», «Мов парашути» та прозова книга «Про людей, про мрії і про літаки», де теми любові, пам'яті, війни, втрати й відродження переплітаються з глибоким особистим

переживанням і філософським осмисленням сучасної України.

Сьогодні Леся Воронюк продовжує жити й творити в Україні. Вона є активною спікеркою на міжнародних конференціях, учасницею культурних ініціатив, консультанткою гуманітарних проєктів, а також лідеркою, чий голос чути у суспільних дискусіях. Її діяльність – це поєднання витонченого поетичного світогляду й твердої громадянської позиції. Вона належить до покоління українців, що не бояться відповідальності за майбутнє своєї країни, і водночас дбайливо бережуть її минуле. Її шлях доводить: глибоко національне може стати універсальним, а одна щира ідея – змінити обличчя цілої епохи. День вишиванки сьогодні – це не лише про одяг, а про гідність. І ця гідність має ім'я – Леся Воронюк.

Підготував Давор Лагудза

Список використаних джерел:

1. Засновниця Дня вишиванки Леся Воронюк: про сорочку Бандери і правдиве українське дитинство // KSE Foundation. – 18 травня 2023. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://foundation.kse.ua>
2. Леся Воронюк: "Культурні цінності не відновлюються – це речі, втрачені назавжди..." // Музей голосів громадянського суспільства. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://civilvoicesmuseum.org>
3. Валентина Самченко. Леся Воронюк: День вишиванки – це шлях від студентської акції до свята світового масштабу // Україна молода. — 14 травня 2025. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://umoloda.kyiv.ua>
4. Марі Чеба. Засновниця Дня вишиванки Леся Воронюк волонтерам: головне не зупинятися // Kyiv Post. – 30 серпня 2024. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://kyivpost.com>
5. Вікторія Шапаренко. Леся Воронюк, яка заснувала День вишиванки та створює музей вишитих сорочок // Українки. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ukrainky.com.ua>

ВИШИВАНКА ЯК КОД НАЦІЇ: СВЯТО, ЩО ОБ'ЄДНУЄ УКРАЇНЦІВ У ЦІЛОМУ СВІТІ

День вишиванки – це щорічне свято, яке відзначається кожного третього четверга у травні. У 2025 році воно припало на 15 травня. Це свято не є офіційним державним, але стало важливим символом національної єдності та культурної спадщини українського народу.

Історія свята

Ідея відзначення Дня вишиванки виникла у 2006 році завдяки студентці Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича Лесі Воронюк. Натхненням для неї став її однокурсник Ігор Житарюк, який регулярно носив вишиванку на заняття. Леся запропонувала однокурсникам обрати один день і всім разом одягнути вишиванки. Спочатку до акції долучилися лише

кілька десятків студентів та викладачів, які одночасно прийшли на навчання у вишитих сорочках. У перші роки День вишиванки масово відзначали лише у Чернівцях, але поступово ідея розрослася до всеукраїнського, а потім і всесвітнього рівня.

Символіка вишиванки

Вишиванка – це не просто елемент одягу, а справжній символ української ідентичності та код української нації. Кожен орнамент, колір і візерунок має своє значення. Наприклад, червоний колір символізує любов і пристрасть, чорний – журбу та пам'ять, зелений – життя і розвиток, а білий – чистоту та невинність. Орнаменти можуть відображати різноманітні символи: геоме-

тричні фігури, рослини, тварин, кожен з яких несе певне значення та оберіг.

Традиції святкування

У День вишиванки українці по всьому світу одягають свої вишиті сорочки, організовують флешмоби, виставки, концерти та інші культурні заходи. Це свято об'єднує людей незалежно від віку, статі чи місця проживання, підкреслюючи спільну культурну спадщину та національну гордість.

Цікаві факти про вишиванку

1. Давнє походження: Українська вишиванка має надзвичайно давнє походження. Численні дослідження свідчать, що вишите вбрання створювали ще до VI століття.
2. Міжнародне визнання: День вишиванки святкують у понад 60 країнах світу, що свідчить про визнання та популярність української культури на міжнародному рівні.
3. Техніка вишивки: Техніка вишивки хрестиком стала популярною лише у XIX столітті. До цього використовували інші техніки, такі як низинка, верхоплут та козлик.
4. Професійне свято вишивальниць: 17 грудня, на свято Варвари, в Україні відзначають день вишивальниць. Це свято символізує початок зимових вечорниць, під час яких дівчата збиралися разом для вишивання.
5. Вишиванка як оберіг: У народних віруваннях вишиванка вважалася оберегом. Наприклад, вважалося, що сорочка, вишита коханою, приносить вірність та захищає від негараздів.

Вишиванка в сучасному світі

Сьогодні українська вишиванка стала модним елементом одягу не лише в Україні, а й за її межами. Багато українських та світових дизайнерів включають елементи вишивки у свої колекції. Наприклад, французький дизайнер Жан-Поль Готье після відвідин України створив колекцію, натхненну українською вишивкою.

Значення свята сьогодні

У часи випробувань та викликів, День вишиванки набуває особливого значення. Він символізує єдність, стійкість та незламність українського народу. Одягаючи вишиванку, кожен українець демонструє свою приналежність до нації, повагу до традицій та віру в майбутнє.

День вишиванки – це не лише свято українського народного одягу, а й глибокий символ національної ідентичності, єдності та культурної спадщини українського народу. Він нагадує нам про важливість збереження традицій та передачі їх наступним поколінням.

День вишиванки в Хорватії

Хорватія стала однією з країн, де День вишиванки щороку відзначається дедалі активніше. Завдяки українській діаспорі та численним українцям, які знайшли тимчасовий притулок у Хорватії, втікаючи від російської агресії, свято набуло особливого емоційного забарвлення.

Цього року у багатьох містах і селах Хорватії українці святочно одягли вишиванки, щоб підкреслити своїм хорватським друзям та усім людям у світі, що вишиванка – не звичайна сорочка, а образ України та українців, і що Україна й українська культура завжди була, є і буде! І що буде так, як сказав відомий український письменник Василь Симоненко: «Народ мій є, народ мій завжди буде, ніхто не перекареслить мій народ!»

До свята приєдналися і учні, які у хорватських школах вивчають українську мову та культуру за моделлю Ц, вони разом зі своїми вчителями провели тематичні уроки, одягли вишиванки та у своїх містах і селах презентували культурну спадщину України.

Святкування Дня вишиванки в Хорватії засвідчує, що вишиванка – це не лише доказ етнічної приналежності, а й прагнення до цінностей свободи, демократії, гідності та єдності, які українці намагаються зберегти і за межами своєї Батьківщини.

Підготував Давор Лагудза

UKRAJINSKA VEZENA KOŠULJA UJEDINJUJE UKRAJINCE DILJEM SVIJETA

Dan vyšyvanke ili Dan ukrajinske vezene košulje praznik je koji se obilježava svakog trećeg četvrtka u svibnju. Ove godine, 15. svibnja.

Ovaj praznik nije službeni državni praznik, ali je postao važan simbol nacionalnog jedinstva i kulturne baštine ukrajinskog naroda.

Povijest praznika

Ideja o obilježavanju Dana vyšyvanke nastala je 2006. godine zahvaljujući Lesji Voronjuk, studentici Nacionalnog sveučilišta „Jurij Fedkovyč“ u Černjivcima. Inspiraciju je pronašla u kolegi s godine Igoru Žytarjuku, koji je na predavanja redovito dolazio u vezenoj košulji. Lesja je predložila da njezine kolegice i kolege s godine odaberu jedan dan i svi zajedno taj dan dođu u vezenim košuljama. U početku se toj akciji pridružilo samo nekoliko desetaka studenata i profesora, koji su došli na predavanja u vezenim košuljama. Prvih

nekoliko godina Dan vyšyvanke se masovno slavio samo u Černjivcima, ali je postupno ideja prerasla na nacionalnu, a zatim i svjetsku razinu.

Simbolika vezene košulje

Vezena košulja nije samo element odjeće, već pravi simbol ukrajinskog identiteta i kod ukrajinske nacije. Svaki ornament, boja i uzorak imaju svoje značenje. Naprimjer, crvena simbolizira ljubav i strast, crna – tugu i sjećanje, zelena – život i razvoj, a bijela – čistoću i nevinost. Ornamenti mogu prikazivati razne simbole: geometrijske oblike, biljke, životinje, svaki od kojih nosi određeno značenje i ima snagu talismana.

Tradicije obilježavanja

Na Dan vyšyvanke Ukrajinci diljem svijeta nose vezene košulje, organiziraju flash mobove, izložbe, koncerte i druge

kulturne događaje. Ovaj praznik ujedinjuje ljude bez obzira na dob, spol ili mjesto prebivališta, naglašavajući zajedničku kulturnu baštinu i nacionalni ponos.

Zanimljivosti o vezu i vezenoj košulji

1. Drevno podrijetlo

Ukrajinski vez ima izuzetno drevno podrijetlo. Brojne studije pokazuju da je vezena odjeća nastala prije 6. stoljeća.

2. Međunarodno priznanje

Dan vyšyvanke obilježava se u preko 60 zemalja svijeta, što ukazuje na priznanje i popularnost ukrajinske kulture na međunarodnoj razini.

3. Tehnika veza

Tehnika vezenja križićem postala je popularna tek u 19. stoljeću. Prije toga korištene su i druge tehnike, kao što su niski šav (ukr. низинка), visoki šav (ukr. верхоплет) i kozji šav (ukr. козлик).

4. Profesionalni praznik vezilja

17. prosinca, na blagdan sv. Barbare u Ukrajini se obilježava Dan vezilja. Ovaj praznik simbolizira početak zimskih večeri, tijekom kojih su se djevojke okupljale na prelima kako bi vezle.

5. Vez kao talisman

U narodnim vjerovanjima vez se smatrao talismanom. Naprimjer, vjerovalo se da će košulja koju je izvezla voljena osoba donijeti vjernost i čuvati od nedaća.

Vezena košulja danas

Danas je ukrajinska vezena košulja postala modni element odjeće ne samo u Ukrajini, već i diljem svijeta. Mnogi ukrajinski i svjetski dizajneri uključuju elemente veza u svoje kolekcije. Naprimjer, francuski dizajner Jean-Paul Gaultier, nakon posjeta Ukrajini, stvorio je kolekciju inspiriranu ukrajinskim vezom.

Značenje praznika danas

U vremenima kušnji i izazova Dan vyšyvanke dobiva poseban značaj. Simbolizira jedinstvo, stabilnost i nepobjedivost ukrajinskog naroda. Nošenjem vezene košulje svaki Ukrajinac pokazuje svoju pripadnost naciji, poštovanje tradicija i vjeru u budućnost.

Dan vyšyvanke nije samo praznik ukrajinske narodne nošnje, već i simbol nacionalnog identiteta, jedinstva i kulturne baštine ukrajinskog naroda. Podsjeća nas na važnost očuvanja tradicije i njezinog prenošenja na buduće generacije.

Dan vyšyvanke u Hrvatskoj

Hrvatska je postala jedna od zemalja u kojima se Dan vyšyvanke iz godine u godinu sve aktivnije obilježava. Zahvaljujući ukrajinskoj dijaspori i brojnim Ukrajinacima koji su pronašli privremeno utočište u Hrvatskoj, bježeći od ruske agresije, ovaj praznik je poprimio posebnu emotivnu notu.

Ove godine u mnogim gradovima i selima u Hrvatskoj Ukrajinci su svečano odjenuli vezene košulje kako bi svojim hrvatskim prijateljima i svim ljudima u svijetu naglasili da vezena košulja nije obična košulja, već slika Ukrajine i Ukrajinaca, te da su Ukrajina i ukrajinska kultura oduvijek bile, jesu i bit će! I da će biti tako kako je rekao poznati ukrajinski pisac Vasyly Symonenko: „Moj narod jest, moj narod će uvijek biti, nitko neće prekrižiti moj narod!“

Prazniku su se pridružili i učenici koji u hrvatskim školama izučavaju Ukrajinski jezik i kulturu po Modelu C. Zajedno sa svojim učiteljicama održali su tematske sate, nosili vezene košulje i predstavljali kulturnu baštinu Ukrajine u svojim gradovima i selima.

Obilježavanje Dana vyšyvanke u Hrvatskoj dokazuje da vez nije samo dokaz etničke pripadnosti, već i želja za vrijednostima slobode, demokracije, dostojanstva i jedinstva, koje Ukrajinci pokušavaju sačuvati izvan granica svoje Domovine.

Prepremio Davor Lagudza

UČENICI U ŠUMEĆU OBILJEŽILI DAN VEZENE KOŠULJE

SVake godine treći četvrtak u svibnju svi Ukrajinci u svijetu obilježavaju Svjetski dan vezene košulje.

Učenici koji pohađaju nastavu Ukrajinskoga jezika i kulture po Modelu C u OŠ „Antun Matija Reljković“ Bebrina i Područnoj školi u Šumeću svake godine obilježavaju ovaj poseban blagdan.

U četvrtak, 15. svibnja 2025. godine, učenici su došli u školu u lijepim vezanim košuljama da se pridruže Ukrajincima u Ukrajini i u cijelome svijetu i time pokažu zajedništvo, želj u za mirom i ljubav prema svom podrijetlu, tradicijama svojih predaka, a najviše podrže Ukrajinu u njihovoj borbi protiv ruske agresije za svoju slobodu, neovisnost i teritorijalnu cjelovitost.

Učenici u Šumeću imaju prekrasne vezene košulje iz središnjeg dijela Ukrajine koje čuvaju dugi niz godina i u kojima već nekoliko generacija ponosno predstavljaju ukrajinsku kulturu na kulturnim događajima diljem Hrvatske te izvan Lijepe naše. Isto tako, učenici prate sve aktualne događaje u Ukrajini, obilježavaju sve povijesne događaje bitne za Ukra-

jinu i mole se da u Ukrajini što prije nastane mir da Ukrajinci sve blagdane mogu obilježavati pod mirnim nebom.

Učenici iz Šumeća jako su ponosni što je njihova fotografija s obilježavanja Svjetskog dana vezene košulje objavljena na stranici Facebooka Ministarstva vanjskih poslova Ukrajine jer ovo je mali doprinos cjelokupnoj borbi ukrajinskog naroda za svoje ideale, vrijednosti, suverenost, temeljna ljudska prava i slobodu.

Eleonora Leščešin

UČENICI U KANIŽI OBILJEŽILI SVJETSKI DAN VEZENE KOŠULJE

Učenici koji njeguju Ukrajinski jezik i kulturu po Modelu C u OŠ „Antun Matija Reljković“ Bebrina, u područnoj školi Kaniži, naučili su puno pjesama o vezenoj košulji koja je postala simbolom otpora i hrabrosti za sve Ukrajinu diljem svijeta, posebno poslije Euromajdana i za vrijeme sveobuhvatne invazije i agresije Rusije na Ukrajinu. Na nastavi učenici su naučili o vezenoj košulji kao neizostavnom dijelu ukrajinske narodne nošnje te važnoj tradiciji ručnog veza. Bijela vezena košulja koju je mama ili baka vezala s ljubavlju, uvijek je u srcu, ona štiti od zla, grije u hladne dane, uvijek podsjeća na predanu majčinu ljubav i vjernost – tako učenici godinama karakteriziraju vezenu košulju.

Stoga, Svjetski dan vezene košulje koji se obilježava svake godine u treći četvrtak svibnja postao je za učenike tradicionalnim obilježavanjem koje nestrpljivo čekaju da bi se pridru-

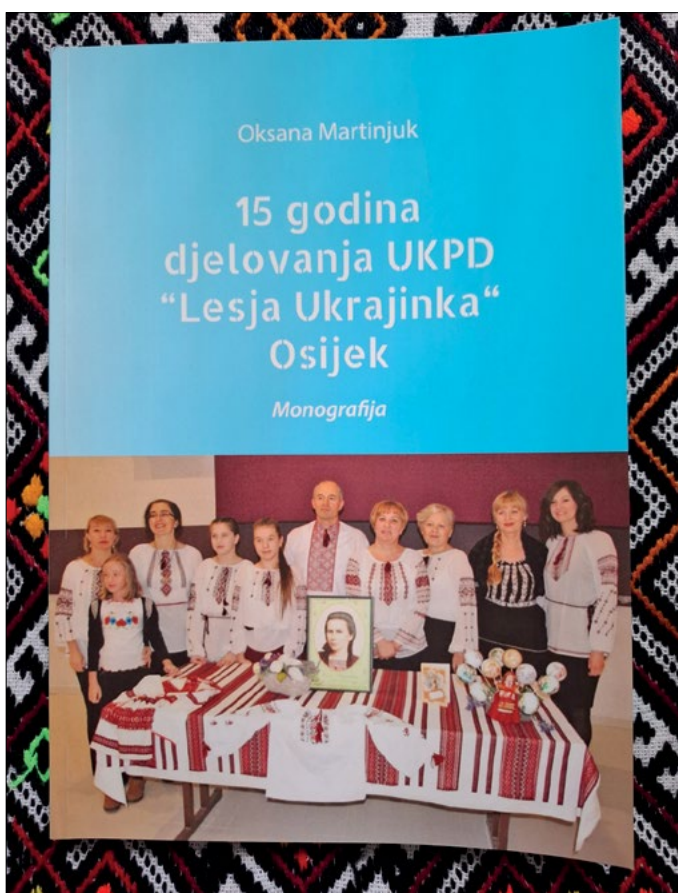
žili svim Ukrajincima diljem svijeta. Osim naučenih pjesama, učenici su pripremili likovne radove na temu „Moja vezena košulja“. Za Svjetski dan vezene košulje učenici su došli na nastavu u lijepim vezenim košuljama. Na taj način dali su podršku svim Ukrajincima u svijetu, posebno onima koji su morali napustiti svoje domove zbog ruske agresije i otići u nepoznato te postati izbjeglice. Posebnu podršku učenici su dali Ukrajincima koji su ostali u Ukrajini i hrabro brane

svoju Domovinu i onima koji na sve moguće načine pomažu braniteljima.

Ukrajinska vezena košulja je dio narodne nošnje te izražava nacionalni identitet ukrajinskog naroda. Ukrajinci, kao i svi drugi narodi, čuvaju svoju kulturu stoljećima. I nitko ne smije silom i agresijom uzimati i uništavati tuđe. Učenici se nadaju da će Ukrajinci uskoro sve nadolazeće blagdane obilježavati u svojoj mirnoj i suverenoj državi.

Iris Marjanović

IZDANA MONOGRAFIJA 15 GODINA DJELOVANJA UKPD „LESJA UKRAJINKA“ OSIJEK

predsjednica UKPD „Lesja Ukrajinka“ Osijek prof. Oksana Martinjuk. Ovo izdanje, koje obuhvaća stranice povijesti Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva u gradu Osijeku, vrijedno je svjedočanstvo o naporima usmjerenim na očuvanje ukrajinskog nacionalnog identiteta, jezika, kulture i sjećanja na svoje podrijetlo u uvjetima višenacionalnog hrvatskog društva.

Monografija je rezultat rada tima urednika, među kojima su Oksana Martinjuk, Tetyana Kochnyeva Ramač i Nives Romanjek, te niza autora, među kojima su Natalija Tomkiv, Davor Lagudza, Nives Romanjek, Draško Celing, Bruno Drempetić, sestre bazilijanke, Oksana Martinjuk i drugi. Objavlivanje ovog vrijednog izdanja je omogućeno zahvaljujući financijskoj potpori Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske.

Monografija se sastoji od članaka poredanih kronološkim redom, koji čitatelje postupno uvode u povijest nastanka i razvoja Društva od trenutka njegovog osnivanja 2009. godine do danas. Ovakav format omogućuje ne samo upoznavanje s činjenicama, već i osjećaj atmosfere svake faze formiranja zajednice, njezinih izazova, postignuća i težnji.

Članci, unatoč različitim autorima, imaju zajednički narativ – priču o predanosti, kulturnom radu, međusobnoj podršci, kreativnosti i nacionalnom identitetu. Vrijedi napomenuti kako su neki tekstovi u monografiji napisani na ukrajinskom, drugi na hrvatskom jeziku, što samo naglašava višejezični kontekst života ukrajinske zajednice i prirodni dijalog kultura u okruženju u kojemu ona postoji.

Krajem 2024. godine ukrajinska zajednica u Hrvatskoj obogaćena je monografijom „15 godina djelovanja UKPD „Lesja Ukrajinka“ Osijek“, čija je autorica i urednica,

Posebna se pozornost posvećuje aktivnostima Društva kao središtu za očuvanje i popularizaciju ukrajinske kulture kako u gradu Osijeku, tako i u Hrvatskoj. Stranice monografije odražavaju brojne kulturne i obrazovne projekte i akcije koje su članovi provodili tijekom proteklih 15 godina: od izložbi, književno-glazbenih večeri, osječke manifestacije „Na krilima pjesme“ i Središnje manifestacije Ukrajinaca u Hrvatskoj do suradnji i nastupa na različitim međuetničkim i multikulturalnim događajima.

Monografija je objavljena u boji na 130 stranica, a naklada iznosi svega 50 primjeraka. Takvo ograničeno izdanje naglašava njezinu jedinstvenost: stvorena je ne za masovnu distribuciju, već kao intelektualna i kulturna vremenska kapsula sjećanja koja bilježi ključne događaje, osobe, mjesta, običaje i postignuća ukrajinske zajednice u Osijeku.

Urednici su posvetili znatnu pozornost vizualnom dizajnu: svaki članak popraćen je fotografijama iz opsežne arhive Društva koja je nastajala tijekom petnaest godina. Fotografije oživljavaju tekst, daju mu emocionalnu dubinu, a istovremeno su neprocjenjiv vizualni izvor za buduće istraživače ukrajinske manjine kako u Osijeku i Osječko-baranjskoj županiji, tako i ukrajinske manjine u cijeloj Hrvatskoj.

Monografija ne samo da govori o prošlosti, već i formira svijest o suvremenom značaju nacionalnog, kulturnog i prosvjetnog rada. Recenzija prof. Tetyane Kochneyeve Ramač naglašava da, čak i s obzirom na malu ukrajinsku zajednicu u Osijeku (prema službenim statistikama samo 86 deklariranih), potreba za stvaranjem i podrškom društva od velike je važnosti. Monografija pokazuje da aktivnosti Društva nisu samo niz događaja, već svrsishodan i dobro organiziran proces očuvanja ukrajinske nacionalne svijesti.

Ime Društva je simbolično jer je odabrano u čast istaknute ukrajinske spisateljice, intelektualke i borkinje za slobodu

i ženska prava Lesje Ukrajinke (pravo ime Larysa Kosač-Kvitka). Upravo je taj duh borbe za identitet i kulturno samostvarenje prisutan u svakom poglavlju monografije, kao što je prisutan i u svakodnevnom radu UKPD „Lesja Ukrajinka“.

Sadržaj monografije temelji se na opisu događaja, aktivnosti, projekata i akcija u kojima je Društvo bilo organizator ili sudionik. Ovakav pristup omogućuje čitateljima uhvatiti ne samo unutarnju dinamiku života ukrajinske zajednice u Osijeku, već i širi kulturni kontekst u kojem ona funkcionira. Monografija je svojevrsna kronika koja korak po korak, godinu po godinu, bilježi kako se zajedničkim naporima izvan pradomovine formira živa, učinkovita i odgovorna ukrajinska zajednica. Također, poslužit će kao svojevrsni most između generacija, jer zahvaljujući njoj, novi članovi moći će razumjeti gdje je i kako sve počelo, koliko je postignuto i kako taj rad utječe na modernu percepciju ukrajinskog identiteta u dijaspori.

U monografiji nema glasni patetičnih izjava, već sadrži promišljenu, iskrenu i živu priču o ljudima koji svojim svakodnevnim radom, entuzijazmom i ljubavlju prema svojim rodnim korijenima grade prostor ukrajinske kulture u Osijeku i Hrvatskoj. Ona je glas onih koji nisu zaboravili svoje podrijetlo i primjer kako nacionalna manjina može aktivno sudjelovati u životu zemlje, integrirajući se u društvo bez gubitka vlastitog identiteta.

Monografija „15 godina djelovanja UKPD „Lesja Ukrajinka“ Osijek“ nije samo dokument vremena, već pravi kulturni artefakt koji će još dugo vremena inspirirati, ujedinjavati i čuvati duh ukrajinske zajednice u Osijeku. Njezina pojava nije kraj, već početak novog doba, doba svjesnog sjećanja, dijaloga i nacionalnog samopotvrđivanja.

Davor Lagudza

У ДЕНЬ ЄВРОПИ ВСЯ ЄВРОПА В УКРАЇНІ

Андрій Сибіга за результатами зустрічі у Львові: держави ЄС вже зобов'язалися надати Україні щонайменше 1,35 млн. снарядів до кінця року

Дев'ятого травня 2025 року, у День Європи, міністр закордонних справ України Андрій Сибіга та Прем'єр-міністр Денис Шмигаль привітали у Львові високу представницю ЄС із закордонних справ та безпекової політики Каю Каллас, глав МЗС та представників держав-членів ЄС та інших країн Європи. Загалом у цей день участь у зустрічах у Львові взяли делегації 35 держав і Ради Європи.

Дипломати розпочали візит з вшанування на Марсовому полі Личаківського кладовища пам'яті українських героїв, які загинули, захищаючи Україну та всю Європу від російської агресії.

Пізніше вдень у Львові відбулося засідання міністрів закордонних справ ЄС за участі України під головуванням високої представниці з закордонних справ і політики безпеки ЄС Каї Каллас.

“Сьогодні, у День Європи, вся Європа тут, у Львові. Центр європейської політики перемістився до України. Це важливе свідчення підтримки. Європа єдина, сильна та дієва — попри всі виклики”, — наголосив Андрій Сибіга.

Глава МЗС подякував європейській колезі Каї Каллас за важливу ініціативу з надання 2 мільйонів

артилерійських боєприпасів для України та державам-членам ЄС, які вже зобов'язалися поставити понад 1,35 мільйони снарядів у 2025 році. Міністр підкреслив, що робота над збільшенням цієї кількості триває. Андрій Сибіга окремо відзначив створення ЄС нових дієвих інструментів довгострокового розвитку європейської оборонної промисловості. “Це нова ера в європейській обороні. Наша мета — прискорена інтеграція української та європейської оборонної промисловості. Це зміцнить європейську оборону нашими унікальними технологіями та посилить наших захисників на полі бою”, — зазначив український дипломат.

За словами міністра, нові інструменти дозволять прискорити технологічне оновлення та інтеграцію українського ОПК у загальноєвропейські ланцюги постачання.

Після засідання глав МЗС держав-членів ЄС, за участі Прем'єр-міністра Дениса Шмигала, високої представниці Каї Каллас, міністра Андрія Сибіги та міністрів держав-членів ЄС була підписана Заява про наміри щодо передачі фінансування, наданого Європейському фонду миру з надзвичайних чистих доходів на підтримку української оборонної промисловості.

Глава українського дипломатичного відомства підкреслив важливість оборонних рішень ЄС, ухвалених сьогодні. Міністр розповів, що йдеться про спрямування другого траншу прибутків від заморожених російських активів на зміцнення обороноздатності України, а також про підписання контрактів між Україною та Данією, Нідерландами, Францією та Італією на суму близько мільярда євро для закупівлі озброєння в українських виробників.

Сторони приділили окрему увагу переговорному процесу щодо вступу України в ЄС. Глава МЗС наголосив,

що Україна готова відкривати переговорні кластери вже зараз і цей процес не має гальмуватися. Він повідомив, що вже найближчими днями відбудеться наступний раунд консультацій України з угорською стороною та додав, що Київ налаштований на конструктивний діалог та розраховує на рівне ставлення.

Андрій Сибіга висловив глибоку вдячність Каї Каллас за лідерство у зміцненні обороноздатності Європи та підтримці України. Міністр також подякував державам-членам ЄС за всебічну підтримку України в протистоянні з російським агресором.

Міністерство закордонних справ України
9 травня 2025 року

ДЕНЬ ВЕЛИКИХ ЄВРОПЕЙСЬКИХ РІШЕНЬ У ЛЬВОВІ: ТРИБУНАЛ ДЛЯ РОСІЇ, НОВІ ОБОРОННІ КОНТРАКТИ, ТА 35 ДЕРЖАВ ПОРУЧ З УКРАЇНОЮ

Дев'ятого травня 2025 року Львів став серцем європейської політики. Саме тут відбулись події, які зміцнюють позиції України в боротьбі за справедливість, безпеку та перемогу.

1. Спеціальний трибунал для керівництва РФ.

35 країн та Рада Європи ухвалили політичне рішення про створення трибуналу щодо злочину агресії проти України. Прийнята Львівська декларація - перший крок до запуску механізму притягнення російського керівництва до відповідальності за воєнні злочини.

Наступний крок - засідання Комітету міністрів Ради Європи в Люксембурзі 13-14 травня.

2. ЄС з Україною

Вперше в історії в Україні відбулось неформальне засідання Ради міністрів закордонних справ ЄС. Онлайн-звернення відкрив Президент Зеленський. На порядку денному - нові санкції проти РФ, оборонна підтримка та незворотний шлях України до ЄС.

3. 1 мільярд євро на зброю українського виробництва.

Підписані контракти з Данією, Нідерландами, Францією

та Італією на постачання озброєння, виготовленого в Україні. Це не просто підтримка - це інвестиція в українську перемогу, економіку та оборонну самодостатність.

4. Україна - партнер Об'єднаних експедиційних сил (JEF).

До оборонного альянсу, що об'єднує країни Північної Європи, нас офіційно запрошено як партнера. Це ще один крок до посилення безпеки нашої держави у регіональному вимірі.

5. Символічні й важливі жести.

День почали з вшанування героїв на Личакові, а також відвідали виставку знищеної російської техніки - свідчення української стійкості та сили.

Поки в Москві проходив парад воєнних злочинців, у Львові світ говорив про відповідальність, єдність та перемогу.

Цей день довів: Україна - невід'ємна частина європейської безпеки, а підтримка союзників не просто триває, а зростає.

Інформаційний портал депутатів Львівської міської ради

Фото: Анастасія Смоленко та Роман Балук

«СУЧАСНІ ТРЕНДИ В НАУЦІ: МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ ПІДХІД»

Відбулася II Міжнародна студентсько-аспірантська науково-практична конференція

2 травня 2025 року у Львівському університеті відбулася II Міжнародна студентсько-аспірантська науково-практична конференція «Сучасні тренди в науці: міждисциплінарний підхід». Організатором конференції є Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених Львівського університету.

Співорганізаторами події стали Наукові товариства Ужгородського національного університету, Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Запорізького національного університету, Чернівець-

кого національного університету імені Юрія Федьковича та Волинського національного університету імені Лесі Українки. Крім цього, до роботи конференції долучилися студенти й аспіранти із Загреба та Варшави, а також учні Малої академії наук.

З вітальним словом до учасників звернулася голова Наукового товариства студентів Львівського університету Анастасія Салюк. Анастасія наголосила на важливості співпраці — як між університетами, так і між учнями й студентами та аспірантами. Також учасників привітав т.в.о. проректора з наукової роботи Іван Куньо, розповівши про Львівський університет і зацентрувавши на необхідності міждисциплінарних зв'язків між науковцями.

Робота конференції відбувалася за чотирма секціями — гуманітарні, суспільні, технічні та природничі науки — та охопила 77 доповідей. Після завершення конференції представники Наукових товариств Львівського та Ужгородського університетів підписали Меморандум про співпрацю та партнерство.

За матеріалами Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених

*Львівський національний університет ім. Івана Франка,
5 травня 2025 року*

«ДЕПОРТАЦІЯ ТА ПРИМУСОВЕ ПЕРЕМІЩЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ – ЦЕ ЗЛОЧИН ГЕНОЦИДУ»

Сенатори США ознайомились із зусиллями України щодо повернення українських дітей із РФ у межах ініціативи Bring Kids Back UA

У Центрі захисту прав дитини в Києві відбулася зустріч уповноваженого Верховної Ради України з прав людини Дмитра Лубінця, операційної директорки Bring Kids Back UA, радниці керівника Офісу Президента Дарії Зарівної з американським сенатором Річардом Блюменталем і тимчасовою повіреною у справах США в Україні Джулі Девіс.

Американська делегація ознайомила з актуальною ситуацією щодо повернення українських дітей, незаконно депортованих або примусово переміщених до Росії. Особливу увагу приділили реальним механізмам повернення дітей. «Сьогодні є два основних шляхи

повернення українських дітей. Перший – через дипломатичне посередництво третіх країн. На цей момент таку роль відіграють Катар, Південно-Африканська Республіка та Ватикан. Україна активно працює над розширенням кола медіаторів, з особливим акцентом на країни Глобального Півдня. Другий шлях – це рятувальні місії, які організовує держава в тісному партнерстві з громадськими та волонтерськими організаціями», – зазначила Дарія Зарівна. Вона наголосила, що Україна надає посередникам актуальну інформацію та готова підтримувати масштабні повернення, якщо Росія співпрацюватиме. «Депортація та примусове переміщення українських дітей – це злочин геноциду. РФ змінює дітям документи на російські, перевиховує, милітаризує освіту. Мета – у майбутньому зробити з них солдатів російської армії, які воюватимуть проти власної батьківщини. Щоб їх урятувати, необхідна сильна міжнародна відповідь», – наголосив Дмитро Лубінець.

Під час зустрічі обговорили можливість включення питання щодо повернення українських дітей до майбутнього мирного процесу, а також важливість санкційного тиску на Росію.

*Офіційне інтернет-представництво
ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ*

31 травня 2025 року

НАСЛІДКИ ВІЙНИ: ПРИРОДА І КЛІМАТ

"Навіть Чорнобиль не був настільки згубний для природи, як російський теракт на дамбі Каховської ГЕС", - природоохоронець Олексій Василюк

СКОРОЧЕНО

Голова ГО "Українська природоохоронна група" Олексій Василюк розповів в інтерв'ю УНІАН про найбільшу шкоду природі від війни, як знищені обстрілами ліси та степи впливають на зміну клімату, та спосіб порятунку заповідних зон. Олексій Василюк – український природоохоронець, який спеціалізується на заповідних територіях та збереженні біорізноманіття. Ще з 2014 року науковець відслідковує вплив на довкілля через вторгнення Росії у Крим та східну Україну. В інтерв'ю УНІАН він розповів, яку загрозу природі несуть артилерійські та мінометні обстріли, чи можна відновити Серебрянський ліс, острів Джарилгач та національний природний парк "Ниžньодніпровський", затоплений водами Каховського водосховища після російського теракту на його дамбі; чому ніяких репарацій не вистачить, щоб повернути до нормального стану мертві зони, в які росіяни перетворюють українські природні заповідники; та як можна збільшити кількість природоохоронних територій за рахунок тимчасово окупованих РФ.

– Я навряд зможу задовольнити ваш інтерес якоюсь статистикою – я в неї не вірю. Приміром, є офіційний ресурс Екозагроза, проте цифри, які там наведені, не можна вважати актуальними. І, по суті, дані там применшені. Адже ніхто із фахівців не міг останніми роками нічого дослідити на природоохоронних територіях – там, де реально щось постраждало від бойових дій. Тому будь-яка статистика – це дані, зібрані дистанційно. Приміром, статистично ми "бачимо" лише ліси, які згоріли повністю. Натомість ті, які постраждали частково – не "бачимо". Проте вони все одно пообгорали. Через якийсь час рослинність всохне, і буде вже гірша цифра статистики, бо тоді вже будемо "бачити" ліс, який повністю згорів. Звичайно, є різні типи ушкоджень. В першу чергу – це наслідки вибухів боєприпасів. Від цього страждають і птахи, і ссавці – якісь крупні тварини, а також дрібні ґрунтові тварини, і комахи... Останні навіть більше, ніж наземна фауна. Адже на них впливають не тільки безпосередньо вибухи, а й хімічні продукти, які містяться в боєприписах. Для багатьох ґрунтових тварин середовище стає непридатним для проживання. Тому виходить, що там, де вибухають боєприпаси, ми отримуємо мертву зону. І мова не лише про місця активних бойових дій, про лінію фронту. Ці наслідки є в усіх без винятку регіонах України, адже прильоти є повсюди. Мета цих обстрілів – щоб загинули люди. Але, об'єктивно, від вибухів боєприпасів страждає усе живе. Росіяни намагаються перетворити всю Україну на середовище, непридатне для життя. Тобто, якби вони хотіли, наприклад, лише загарбати схід України, щоб самим там жити, вони б не зрівнювали ці місця із землею. Але, звісно, частина територій, яким бойові дії завдають шкоди, виявляються природозаповідним фондом. Дуже сильно постраждала зона відчуження Чорнобильської АЕС, яка є біосферним заповідником. Це неймовірно цінна територія дикої природи фактично в центрі Європи. Але, відступаючи з-під Києва, росіяни активно застосовували там

артилерію, ліси масово горіли і ніхто не міг загасити їх в тих умовах. Друга територія – острів Джарилгач. Цей національний парк згорів майже повністю. Ще один Національний парк, який майже знищено – Кременські ліси, більше відомий українцям як Серебрянський ліс. Також дуже сильно постраждали Національний парк "Святі гори" та заповідник "Крейдова флора". Звичайно, через різні фактори може відбуватись вимушена міграція. Принаймні крупних тварин, які можуть переміщуватись, або птахів. Але потрібно розуміти, що у тих же птахів не настільки розвинута розумова діяльність, щоб, у разі загрози, летіти від неї на багато кілометрів. Той самий Серебрянський ліс – це для них звичне середовище. Однак втрата цього лісу призвела до того, що деякі птахи, зокрема крупні, кудись перемістились, втративши гнізда й пташенят. Так само втекли копитні. Але, на жаль, переважна більшість фауни, основна маса видів, нікуди не тікає. Більшість ховаються в нори, а потім загинуть. Так само земноводні ховаються у воді. Риба з місцевих водойм також нікуди не може мігрувати... Тому втрати там – величезні.

Підбив росіянами дамби Каховської ГЕС. Тоді постраждали кілька природоохоронних зон, серед яких "Кам'янська січ", нацпарк "Ниžньодніпровський". Після теракту утворилися кілька зон впливу. Перша – зона осушення водосховища. З точки зору дикої природи, вона якраз виграла. Раніше цей нацпарк був акваторією, а тепер став тим, чим мав бути – природа почала відновлюватись, почав проростати ліс. Хіба можна було повірити, якби три роки тому хтось сказав, що Каховське водосховище буде зруйноване і там за два роки будуть дерева по вісім метрів? Але ця ситуація – виняток. Так склались умови. Адже, наприклад, на річці Оскіл на Харківщині теж було зруйноване Оскільське водосховище. Це відбулося в інший сезон, коли насіння дерев не сіялось, і там ситуацію про відновлення колеги не коментують оптимістично. Друга зона впливу – зона затоплення, яка утворилася на два тижні вниз за течією. Вона частково, або повністю охопила 23 населених пункти і навіть частину міста Херсон. Майже вся територія – 100 тисяч гектарів – це природнозаповідний фонд. Це значно більше, ніж весь Київ з усіма, оточуючими його, лісами. Тому це точно – самий негативний разовий вплив на природу. Навіть Чорнобиль був не настільки згубний для природи в сенсі масового знищення живих організмів. А тут все живе, принаймні тваринний світ, було стерто, все загинуло. Плюс, трагедія сталася в період розмноження. Ще одна величезна проблема – в зоні затоплення ми бачимо, що рослинність не повністю змило. Якщо дивитись по супутникових знімках, ця зона зелена. Але ми розуміємо, що під нею – густий шар мулу, забрудненого металами. Цей мул занесло аж до Туреччини, але основна маса осіла в плавнях Ниžнього Дніпра. Фактично, вся територія національного парку токсично заражена.

Тетяна Урбанська
УНІАН Інформаційне агентство
31.05.2025

IZLOŽBA U VUKOVARU „POD OKUPACIJOM. UKRAJINSKI UMJETNICI ODGOVARAJU NA TRAUMU I RAZARANJE KULTURNE BAŠTINE“

Viktoija Saryozhavna i Slava Bo), „Moj dom”, „Ovih 8 godina” (2024., 2023., Mashika Vyshedska), „Moje mrtvo proljeće – Dnevnik okupacije” (2022., Yana Malyna), „Herojske priče o okupaciji” (2022., Yana Malyna i Mašika Vyshedska), „Lisičansk. Okupirana budućnost” (2018., Ksenija Yanko), Slava Bo, „Raseljen” (2014., Slava Bo).

Ova djela ukrajinskih umjetnika prikazala su osobne priče o preživljavanju – o bijegu pod granatiranjem, prelasku neprijateljskih kontrolnih točaka i ponovnoj izgradnji života u stranim zemljama.

Vukovar je predstavio potresnu pozadinu za radove ukrajinskih umjetnika koji istražuju poslijeratni oporavak - proces koji u Hrvatskoj traje desetljećima, a prema riječima autora izložbe, u Ukrajini će trajati još duže.

Nakon otvorenja izložbe sudionici su imali priliku u formatu „žive knjižnice” razgovarati s umjetnicima te izvršnom direktoricom Europskog doma Vukovar Dijanom Antunović Lazić, s kojima su podijelili svoje osobne priče povezane s iskustvom rata, ratnom traumom, ali i razmišljanjima o budućnosti te odgovorili na brojna pitanja.

„Živim knjigama” u razgovoru postali su i članovi Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva „Ivan Franko” Vukovar, koji su većinom prošli i preživjeli rat u Hrvatskoj i još uvijek se suočavaju s traumama koji donosi svaki rat.

Štefica Vojnović

Dana 14. svibnja, 2025. godine u galeriji „Oranžerija” Gradskog muzeja Vukovar bila je otvorena izložba „Pod okupacijom. Ukrajinski umjetnici odgovaraju na traumu i razaranje kulturne baštine”. Izložba je organizirana u sklopu projekta „Odgovor na traumu i uništenje kulturne baštine”, a financirana je preko Europske unije u sklopu programa „Kreativna Europa”. Izložbu je organizirala udruga „STAN” iz Ukrajine u partnerstvu s „Dokumentom – centrom za suočavanje s prošlošću”, te Gradskim muzejom Grada Vukovara, a otvorili su je ukrajinski umjetnici koji su svojim radovima na poseban način odgovorili na traume i razaranje kulturne baštine svog naroda i države.

Izložba „Pod okupacijom” snažna je priča o ljudima koji su preživjeli, uspjeli pobjeći ili ostali pod okupacijom, kao i onima koji su izgubili živote u ruskoj ratnoj agresiji na Ukrajinu. Predstavljajući radove pet umjetnika u razdoblju od 2014. do 2025. godine, izložba je prikazala puni opseg rata u Ukrajini kroz dokumentarne stripove, fotografije, kolaže, grafičke priče, animirane video radove i instalacije. Na izložbi je bilo predstavljeno sedam umjetničkih djela inspiriranih ratom i raseljavanjem, a to su: „Forma odsutnosti” (2025.,

СВІТ ОЧИМА ДІТЕЙ

У Соліні представлена виставка дитячих картин «Як ти?»

Десятого травня 2025 року у Міській бібліотеці міста Солін, що біля Спліта, відбулося справжнє свято дитячої творчості, емоцій і щирості - виставка дитячих картин під назвою «Як ти?».

Виставку організували члени Культурного товариством українців CVIT Спліт за фінансової підтримки Ради з питань національних меншин Республіки Хорватія.

На цій культурній події зібралося чимало гостей, які прагнули побачити світ очима дітей. Виставка стала не просто демонстрацією юних талантів, а й глибокою емоційною розмовою. Через кольори, форми та образи діти відповідали на, здавалося б, просте запитання - «Як ти?». У своїх роботах вони передавали настрій, внутрішні переживання, мрії та тривоги, що особливо відчувається у контексті сучасних викликів, з якими стикаються українські родини за кордоном.

Усі картини були створені учнями секції малювання суботньої школи під керівництвом художниці та викладачки Євгенії Бахтігарєєвої, яка також виступила кураторкою виставки. Її підхід - дати дітям максимальну свободу у вираженні себе - перетворив експозицію на терапевтичний простір, де кожен маленький митець почувався важливим і почутим.

Доповненням до виставки стала театральна вистава «Попелюшка. Нова історія», підготовлена секцією акторської майстерності суботньої школи під керівництвом Тетяни Кірчик. Несподіване авторське переосмислення знайомої казки, жвава гра акторів і сучасний погляд на класичний сюжет викликали щирі емоції у глядачів.

Музичну атмосферу свята створили виступи учнів музичної школи (викладачка Тетяна Дулеба), які подавали гостям щирі українські мелодії та позитивні відчуття.

Цей захід став прикладом того, як мистецтво може бути мовою єдності, підтримки і зцілення. Виставка «Як ти?» - це не лише культурна подія, а й нагадування про те, що дитячі голоси важливо чути, що внутрішній світ дітей вартий уваги, а емоційне благополуччя кожної дитини - це спільне завдання дорослих.

Текст: Тетяна Павлюк
Фото: Євгенія Бахтігарєєва

DAN NACIONALNIH MANJINA VUKOVARSKO-SRIJEMSKJE ŽUPANIJE

Obilježena 22. manifestacija zajedništva u različitosti

U nedjelju, 11. svibnja 2025. godine, Vukovar je postao mjesto obilježavanja 22. Dana nacionalnih manjina Vukovarsko-srijemske županije – godišnjeg kulturnog događaja koji je već više od dva desetljeća simbol zajedništva i raznolikosti. Ovaj događaj organizirala je Koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Vukovarsko-srijemske županije uz financijsku potporu VS županije, a inače se održava svake godine u drugom gradu i uz sudjelovanje manjinske zajednice domaćina. Ove godine počasnu dužnost domaćina obavljala je Predstavnicu ukrajinske nacionalne manjine Vukovarsko-srijemske županije u suradnji s UKPD „Ivan Franko“ Vukovar.

U Ukrajinskom domu u Vukovaru održana je svečana sjednica Koordinacije vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Vukovarsko-srijemske županije kojoj su nazočili uvaženi gosti: saborski zastupnik albanske, bošnjačke, crnogorske,

makedonske i slovenske nacionalne manjine Armin Hodžić, zamjenik župana Vukovarsko-srijemske županije Srđan Jeremić, član Savjeta za nacionalne manjine RH Zvonko Kostelnik, predstavnici Koordinacije vijeća i predstavnici nacionalnih manjina Vukovarsko-srijemske županije.

Kulturni program manifestacije počeo je u centru grada Vukovara gdje su posjetitelji imali priliku upoznati se s gastronomskim i kulturnim bogatstvom osam nacionalnih manjina – albanske, bošnjačke, mađarske, njemačke, slovačke, srpske, rusinske i ukrajinske.

Tako su ispred Hrvatskog doma Vukovar bili postavljeni izložbeni štandovi s tradicionalnim delicijama, slasticama i raznim rukotvorinama. Pravi ukras ovog dijela programa bio je ukrajinski štand, kojega su pripremile članice i članovi sekcije ukrajinskih narodnih običaja i rukotvorina pod vodstvom gospođe Štefice Vojnović. Štand se odliko-

vao bogatstvom dekorativnih elemenata, ukrajinskog veza, narodnih simbola, kao i tradicionalnih ukrajinskih jela, koja su svojom autentičnošću i toplinom privukla pozornost brojnih gostiju.

Program se nastavio koncertom kulturno-umjetničkog stvaralaštva u rodnoj kući nobelovca Lavoslava Ružičke, predstavljajući pjesme, plesove i druge elemente narodne kulture nacionalnih manjina ovoga kraja. U programu su sudjelovali: KUD „Ljiljan“ Rajevo Selo, KUD „Vinkovci“ Vinkovci, KUD „Joakim Hardi“ Petrovci, Matica slovačka Ilok, Matica slovačka Soljani, KUD „Ostrovo“ Ostrovo, Udruga Nijemaca i Austrijanaca Vukovar te UKPD „Ivan Franko“ Vukovar.

Članovi Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva „Ivan Franko“ Vukovar predstavili su se pjevačkom skupinom i vokalnim ansamblom.

Predstavnica ukrajinske nacionalne manjine Vukovarsko-srijemske županije Tetyana Kochnyeva posebno se zahvalila na solidarnosti i podršci Vladi Republike Hrvatske te lokalnoj vlasti i hrvatskom narodu, posebno u kontekstu rata u Ukrajini. Prepoznavanje ovog bolnog iskustva i spremnost za pomoć postali su manifestacija humanosti i međusobnog razumijevanja, što predstavnici zajednice duboko cijene.

Ova manifestacija je još jednom potvrdila da samo zajedničkim radom, očuvanjem kulturnog identiteta i otvorenosti za dijalog i multikulturalnu suradnju možemo izgraditi društvo u kojemu svatko ima mjesto. Dan nacionalnih manjina u Vukovaru nije postao samo predstavljanje bogate kulturne palete Županije, već i istinska gesta jedinstva, podrške i međusobnog poštovanja.

Davor Lagudza

U SLAVONSKOM BRODU ODRŽAN 17. SAJAM CVIJEĆA: FLORAFEST

Mlađa plesna skupina UKPD „Ukrajina“ Slavonski Brod oduševila prisutne ukrajinskim plesom

U subotu, 3. svibnja 2025. godine u Tvrđavi Brod, gradonačelnik Mirko Duspara svečano je otvorio 17. Florafest, tradicionalnu manifestaciju koja svake godine okuplja zaljubljenike u cvijeće i hortikulturu i posjetiteljima nudi priliku da u dva dana trajanja sajma, uživaju u iznimno bogatoj ponudi izlagača, vide i kupe cvijeće svih poznatih boja, mirisa i oblika, ali i presadnice povrća te prateću opremu za vrtlarstvo i hobi. U svrhu održavanja 17. sajma cvijeća Florafest, nedjelja, 4. svibnja proglašena je sajamskim danom u Slavonском Brodu u prostoru Tvrđave Brod.

U bogatom kulturno-umjetničkom programu na otvaranju Sajma nastupile su lokalne brodske kulturne udruge, plesne i glazbene sekcije, a posebni gosti bili su članovi Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva "Ukrajina" iz Slavenskog Broda, koji su uspješno predstavili ukrajinski folklor, odnosno ples uz poznatu i vrlo popularnu pjesmu „Biser Ukrajina“. Plesači mlađe skupine svojom kvalitetnom i dobro uvježba-

nom izvedbom u živopisnim narodnim nošnjama dodatno su obogatili svečani program i izmamili dugotrajni pljesak nazočnih.

Ove godine izlagači su svoje proizvode i cvjetnu raskoš predstavili u istočnim kazamatima brodske Tvrđave stvarajući jedinstven spoj prirode i povijesne arhitekture. Florafest je prilika za sve generacije da u opuštenoj atmosferi uživaju u bojama i mirisima proljeća te pronadu inspiraciju za vlastiti vrt ili balkon.

U sklopu programa ovogodišnjeg Sajma cvijeća, organizirane su radionice. Za najmlađe sudionike je u subotu 3. svibnja 2025. pripremljena posebna radionica „Flora od kartona“, koja potiče kreativnost i igru kroz izradu biljaka od recikliranih materijala a u nedjelju, 4. svibnja, za posjetitelje je organizirano zanimljivo predavanje pod nazivom „Vrt bez motike“ u kojem se govorilo o konceptu uzgoja koji se temelji na prirodnim principima, a predavanje je bilo prilika za sve one koji žele više naučiti o održivom vrtlarstvu kod kuće. Osim širokog izbora biljaka, Florafest pruža i priliku za direktan kontakt s proizvođačima, savjete iz prve ruke i inspiraciju za vlastiti vrt, balkon ili kućni kutak s biljkama.

Na sajmu je sudjelovalo ukupno 50 izlagača, uzgajivača cvijeća i bilja iz cijele Hrvatske – od Zagreba do Gašinaca.

Nikola Zastrižni

PLESNA SKUPINA „KARPATA“ IZ LIPOVLJANA NA OBILJEŽAVANJU 45. GODIŠNJICE FOLKLORNE SKUPINE „USMEV“

Na poziv „Češke besede“ Prekopakra, plesna skupina Kulturno-prosvjetnog društva Ukrajinaca „Karpati“ Lipovljani 17. svibnja 2025. godine nastupila je na svečanom obilježavanju 45. godišnjice folklorne skupine „Usmev“ „Češke besede“ i svojim nastupom uveličala kulturno-umjetnički program.

Na samom početku programa prezentiran je dugogodišnji rad udruge „Češke besede“ Prekopakra od njihovog osnivanja pa do današnjeg dana. Iz prezentacije je vidljiv veliki i kvalitetan rad ove udruge, također vidljiva je velika ljubav članova prema svojim tradicijama, običajima, jeziku i kulturi. U razvoj udruge uloženo je puno vremena i zajedničkog truda, a ljubav prema djelatnosti udruge se prenosi s generacije na generaciju.

Nakon izlaganja o uspjesima i postignućima udruge „Češka beseda“, počeo je kulturno-umjetnički program bogat folklornim nastupima.

Plesni program otvorila je domaća folklorna skupina „Usmev“ koja je predstavila nekoliko zanimljivih čeških plesova. Nakon njih, nastupila je folklorna skupina „Češke

besede“ Lipovljani pod nazivom „Krok sun krok“ koja je također uspješno prezentirala češke plesove, a nakon njih nastupila je i folklorna skupina „Češke besede“ Sisak pod nazivom „Panenky“ također prezentirajući češke plesove.

Kao gost na svečanom obilježavanju 45. godišnjice folklorne skupine „Usmev“ „Češke besede“ i na prezentaciji čeških plesova, na kraju kulturno-umjetničkog programa nastupila je plesna skupina Kulturno-prosvjetnog društva Ukrajinaca „Karpati“ iz Lipovljana, koja dugi niz godina čuva ukrajinske tradicije, jezik i kulturu, a mladež posebno njeguje ukrajinski narodni ples. Plesna skupina „Karpata“ je obradovala i razveselila prisutne gledatelje, prikazavši atraktivne ukrajinske narodne plesove i prekrasnu, bogatu, šaroliku ukrajinsku narodnu nošnju.

Ukrajinski narodni plesovi se razlikuju od čeških plesova pa je pripadnicima češke nacionalne manjine bilo zanimljivo gledati nastup plesne skupine ukrajinske udruge iz Lipovljana kao što je Ukrajincima iz Lipovljana bilo zanimljivo upoznati i pratiti češke plesove.

Ivan Semenjuk

15 GODINA DJELOVANJA UKRAJINSKOG KULTURNO-PROSVJETNOG DRUŠTVA „DNJIPRO“ RIJEKA

Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo „Dnipro“ Rijeka obilježilo je 15. godišnjicu svog osnutka. Na proslavi pod nazivom „Glazbeni talismani“ u atmosferi prožetoj toplinom i prijateljstvom, okupili su se stalni članovi Društva te Ukrajinci koji su stigli u Rijeku, Pulu i Korenicu nakon početka ruske agresije, također, dugogodišnji prijatelji Hrvati, ljubitelji ukrajinske kulture. Tako se te večeri u svečanoj dvorani Hrvatske knjižnice na Trsatu okupilo šareno i brojno društvo. Svečanost je otvorila Olga Kaminska, Narodna umjetnica Ukrajine i dugogodišnja predsjednica Društva „Dnipro“, na čiju inicijativu su se Ukrajinci u Rijeci prije 15 godina okupili i osnovali još jednu zajednicu ukrajinske dijaspe. Gospođa Olga ispričala je kako je nastala ideja, jer tada, kao i sada, u Narodnom kazalištu Ivana pl. Zajca u Rijeci radilo je dosta glazbenika, pjevača i baletnih umjetnika iz Ukrajine, koji su i postali temelj ove udruge, a glavni cilj je predstavljanje ukrajinske kulture i tradicije u čemu su članovi postigli značajne uspjehe.

Duša i „vječni motor“ udruge „Dnipro“ je obitelj Olge i Viktora Kaminskih. Tijekom 15 godina organizirani su brojni koncerti, tematske književno-glazbene večeri, likovne izložbe, promocije knjiga, festivali i natjecanja. Festival-natjecanje „Ukrajinska solo pjevanja u Rijeci“ kojega je Olga Kaminska prvi puta organizirala prije devet godina postao je međunarodni te su mu se, osim pjevača, pridružili plesači i književ-

nici na plesnim revijama i pjesničko-proznim natjecanjima. Sve veću popularnost uživa i zimski međunarodni festival „Ščedryk“. Društvo aktivno surađuje s Veleposlanstvom Ukrajine u Hrvatskoj te redovito sudjeluje u svim njihovim akcijama i događanjima. Već drugi uzastopni mandat Ukrajinci u Rijeci imaju svog predstavnika ukrajinske nacionalne manjine Primorsko-goranske županije Viktora Kaminskog. U riznici postignuća društva „Dnipro“ nalazi se i nekoliko zanimljivih knjiga koje su objavljene za širu publiku: „Znamenite Ukrajinke. Ukrajinske pjesme iz repertoarnog blaga najboljih ženskih glasova Ukrajine“ te slične knjige o muškim glasovima Ukrajine, koje su kasnije objedinjene u jedinstveno izdanje. Među novijim izdanjima su i „Glazbena djela na poeziju Ševčenka“, posvećena 210. obljetnici rođenja Velikog Kobzara, kao i knjiga-pregled posvećena upravo djelovanju Društva tijekom 15 godina s dojmljivim povijesnim fotografijama. Tijekom svečanosti zahvalnicama i prigodnim suvenirima nagrađeni su stalni aktivni članovi i prijatelji koji vole i poštuju ukrajinsku umjetnost, običaje, te često sami nastupaju na ukrajinskim koncertima i festivalima. Tople i iskrene riječi zahvale upućene su obiteljima: Zinajidi i Vasylju Jenjku,

Serhiju Rosulu i Valeriji Vaščenko, Lesji i Eduardu Černec-kim. Zahvale i poklone primili su Tatjana Skljarenko, Marta Martinčić, voditelji plesnih ansambala Valentyna Haustova i Vitalij Klok, kao i prijatelji Hrvati i Talijani: bračni par Marin i Goranka Tuhtan, Laura Marčić i Darko Jurković, Dario Berčić, Davor Lešić te Svitlana Zamogylina i Darko Kukora.

S velikim „slatkim“ jestivim buketom na uspješnoj djelatnosti i razvoju udruge „Dnjipro“ svim članovima, a posebno rukovodstvu, čestitala je Svitlana Rusynova, voditeljica dječje kazališne sekcije u Puli koja je s obitelji, kao i djeca sudionici sekcije, došla u Hrvatsku zbog ruske agresije.

Kako i priliči, nakon svečanog dijela uslijedio je prekrasan koncert. Budući da su temelj društva od samog početka

profesionalni operni pjevači i glazbenici, pred sudionicima večeri nastupili su sa ukrajinskim i hrvatskim pjesmama solisti – Narodna umjetnica Ukrajine Olga Kaminska, Marin i Goranka Tuhtan, Davor Lešić te vokalni ansambl „Ščedryk“ Ukrajinske zajednice Grada Zagreba. Dugotrajnim pljeskom publika je nagradila nastup novoosnovanog instrumentalnog kvarteta sastavljenog od glazbenika iz Opere, kao i plesne točke ansambla La la Dance pod vodstvom Valentine Haustove.

Prvih 15 godina proletjelo je brzo. Pošto je društvo „Dnjipro“ tek u tinejdžerskoj dobi, pred članovima su veliki planovi i ambiciozne ideje.

Marta Martinčić

SVEČANO OBILJEŽENA 20. GODIŠNJICA PJEVAČKE SKUPINE „ČEŠKA BESEDA“ LIPOVLJANI

Ukrajinske pjesme predstavila pjevačka skupina KPD Ukrajinaca „Karpati“ iz Lipovljana

Dana 24. svibnja 2025. godine Češka beseda Lipovljani organizirala je obilježavanje 20. godišnjice od početka rada svoje pjevačke skupine. Manifestacija je održana pod pokroviteljstvom Savjeta za nacionalne manjine RH i Općine Lipovljani, te su na njoj nastupile pjevačke skupine koje djeluju u općini Lipovljani. Na početku programa prezentiran je rad pjevačke skupine Češke besede Lipovljani sa svim sadašnjim i bivšim članovima skupine, a uslijedila je i podjela zahvalnica svim članovima pjevačke skupine za rad u proteklih dvadeset godina. Pozdravne riječi i riječi zahvale za rad

Češke besede uputio je načelnik Općine Lipovljani Nikola Horvat, a u nastavku su se za uspješnu suradnju zahvalili i predstavnici nekoliko prisutnih društava Češke besede iz Hrvatske. Kulturno-umjetnički program otvorio je domaćin, Češka beseda Lipovljani, da bi u nastavku nastupile pjevačke skupine Kulturno-prosvjetnog društva Ukrajinaca „Karpati“ Lipovljani, Udruga umirovljenika Lipovljani i Mješoviti pjevački zbor „Lira“ iz Lipovljana. Pjevačka skupina „Karpata“ otpjevala je a-kapela dvije ukrajinske pjesme te svojim nastupom oduševila prisutno gledateljstvo.

Ivan Semenjuk

KPD UKRAJINACA „KARPATI“ LIPOVLJANI AKTIVNO SURADUJU S DRUGIM NACIONALNIM MANJINAMA

kojemu su nastupili dječja sekcija, pjevačka i plesna skupina „Češke besede“ Lipovljani, te kao gosti, plesna skupina Kulturno-prosvjetnog društva Ukrajinaca „Karpati“ Lipovljani. Kao i uvijek, mladi plesači „Karpata“ oduševili su publiku izvedbom ukrajinskog narodnog plesa, a posebno šarolikom ukrajinskom narodnom nošnjom.

Suradnja s drugim nacionalnim manjinama i većinskim narodom je iznimno važna za svakog pojedinca i za kulturne udruge koje organizirano djeluju u svojim sredinama te čuvaju kulturu svojih predaka i svoj identitet, izučavaju svoj materinski jezik, povijest, i u isto vrijeme poštuju tuđe.

Ivan Semenjuk

Kulturno-prosvjetno društvo Ukrajinaca „Karpati“ Lipovljani od svog osnutka vrlo aktivno suraduju s različitim nacionalnim manjinama koje djeluju u Republici Hrvatskoj, a posebno u općini Lipovljani, svojoj multikulturalnoj sredini.

Udruga „Češka beseda“ Lipovljani 10. svibnja 2025. godine održala je svoju Izvještajno-izbornu skupštinu. U sklopu održavanja skupštine, održan je i kraći kulturni program, u

„FESTIVAL RAZLIČITOSTI“

Članovi KPD Ukrajinaca „Karpata“ Lipovljani sudjelovali na vrtnom festivalu u Vrbovcu

Na poziv Osnovne škole „Marija Jurić Zagorka“ iz Vrbovca, KPD Ukrajinaca „Karpata“ Lipovljani odazvali su se na vrtni festival u Vrbovec. Ovaj festival se održao 28. svibnja 2025. godine u parku ispred škole. Cilj i tema festivala bila je prikazati različitost u životu i radu pojedinih skupina ljudi. Na festivalu su prikazane različite djelatnosti u kulturi i ponašanju pojedinih skupina ljudi, među ostalim, prikaz i ponuda nacionalnih jela iz Indije, bubnjanje afričkih džambo bubnjeva, prikaz haiku, joge, modeliranje na 3-D printeru, tetoviranje, prikaz malih robota, ponuda proizvoda školskih zadruga i puno drugih zanimljivih stvari.

Udruga KPD Ukrajinaca „Karpata“ Lipovljani se predstavila na svom štandu prikazom ukrajinske kulture s ponudom ukrajinskih eksponata i izdanim ukrajinskim književnim djelima iz Ukrajine, Ukrajinske zajednice RH te svojim djelima. Posjetiteljima je posebno interesantan bio ukrajinski ples. Ukrajinski štand posjetile su i dvije djevojčice koje su zajedno sa svojim obiteljima prognane iz Ukrajine tijekom sveobuhvatne invazije i ruske agresije. Djevojčice su izrazile želju slikati se za uspomenu ispred ukrajinskog štanda zajedno sa članovima Kulturno-prosvjetnog društva Ukrajinaca „Karpata“ Lipovljani.

Ivan Semenjuk

STUDENTI UKRAJINISTIKE IZ WROCLAVA POSJETILI LIPOVLJANE

Na zamolbu prof. dr. Olega Beleja, profesora ukrajinistike na Fakultetu slavenske filologije i ukrajinistike iz Wroclava (Poljska), Lipovljane su 22. svibnja 2025. godine posjetili studenti ovoga fakulteta u sklopu znanstveno-obrazovne ekspedicije pod nazivom „Ukrajinistika dijaspora u Hrvatskoj: jezik, prosvjeta i religija“. Njihova želja je bila saznati kako žive Ukrajinci u Lipovljanima. U sklopu posjeta Lipovljanima, prvo su posjetili OŠ Josipa Kozarca Lipovljani gdje su se upoznali sa izučavanjem ukrajinskog jezika i kulture po Modelu C u školi.

Uslijedio je prijem kod načelnika Općine Lipovljani gdje su dobili informacije o zajedničkom suživotu ukrajinske nacionalne manjine u ovoj općini. Načelnik općine ih je između ostalog upoznao s ovogodišnjim programom manifestacije „Lipovljanskih susreta“ na kojoj je zemlja-partner Poljska, a na istoj gostuju i izvođači kulturnih događanja baš iz Wroclava. Uslijedio je posjet grkokatoličkoj crkvi u Lipovljanima gdje su saznali detalje o događanjima i vođenju liturgije na ukrajinskom jeziku, kao i detaljnije spoznaje o izgradnji ove crkve kao osnove za očuvanje ukrajinskog jezika i običaja u ovom mjestu.

Svoj posjet okončali su prijemom u sjedištu Kulturno-prosvjetnog društva Ukrajinaca „Karpata“. Prezentirali smo im 35-godišnji rad u očuvanju ukrajinske kulture u Lipovljanima i Hrvatskoj. Tom prilikom su dobili i primjerke knjige „130 godina života Ukrajinaca u Lipovljanima“ autora Ivana Semenjuka u kojoj je prikazan kratak prikaz Ukrajine u prošlosti i sadašnjosti, te detaljniji prikaz o doseljenu Ukrajinaca u Lipovljane, kao i njihovom životu u višenacionalnom mjestu Lipovljani.

Ivan Semenjuk

CRKVI PRESVETE BOGORODICE U BUKOVLJU PRIKLJUČENA ELEKTRIČNA ENERGIJA

oko Slavonskog Broda (od Nove Gradiške do Bukovlja) gdje su u novije vrijeme nastale tri župe: Gornji Andrijevcima, Sibirj i Slavonski Brod. Tako je Bukovlje postalo filijalom župe Slavonski Brod. Prije crkve u Bukovlju postojala je stara crkva u Gornjim Andrijevcima koja je srušena pedesetih godina pa je od tada crkva u Bukovlju najstarija. Za vrijeme uređenja grkokatoličke župne crkve i pastoralnog centra Uzvišenja Sv. Križa u Slavonskom Brodu, ova je crkva ponovno poslužila za bogoslužna okupljanja a danas se zajednica vjernika Bukovlja i susjednih sela okuplja u ovoj crkvi i doprinosi njenom očuvanju i obnovi. Nagrižena zubom vremena, no i ožiljcima rata i potresa, još uvijek bez statusa zaštićenog kulturnog dobra, moralo se krenuti u obnovu vlastitim napora.

Tako su vjernici sami, uz pomoć lokalne zajednice Općine Bukovlje, prikupili sredstva za pripremne radove za priključak na električnu energiju, a u sklopu daljnje obnove cilj je crkvu obnoviti do kraja iznutra i izvana a ponajprije važno je isušiti zidove koji su nagriženi kapilarnom vlagom, a tek potom se može planirati i nova žbuka, fasada, ličenje unutar-njih zidova, poda svetišta i ostale detalje. U svim radovima pomaže i biskupija, Križevačka eparhija, tako da se u budućim akcijama u cijelosti obnovi ova vrijedna sakralna građevina za buduće generacije.

Dobro je znati da razlike u vjeri između rimokatolika i grkokatolika nema, nego samo postoji različitost obreda i u vlastitom pravnom poretku, ali nije naodmet spomenuti i to da djeca kod krštenja u Grkokatoličkoj Crkvi odmah prime i sakrament potvrde (krizme), a što se primanja pričesti tiče nema nikakvih zapreka da se rimokatolici pričeste kod grkokatolika i obratno. Rimokatolici i grkokatolici dijele iste istine jedne vjere, a katolici istočnoga obreda, koje se više kolokvijalno naziva grkokatolicima, pa se taj naziv uvriježio i u svakodnevnom govoru – u jedinstvu s apostolskim nasljednicima sv. Petra, rimskim Papom.

Grkokatolička Crkva ili Crkva istočnoslavenskoga obreda okuplja vjernike grkokatolike u Hrvatskoj, Sloveniji i Bosni i Hercegovini u Križevačku eparhiju ili biskupiju koja je ustanovljena 1777. godine za vjernike istočnoga obreda i ona jest Crkva vlastitoga prava (sui iuris) koja se u bogoslužju služi bizantskim obredom i grčkom, staroslavenskom ili narodnom ukrajinskom, rusinskom ili hrvatskom jeziku, a u punom je zajedništvu s Rimskom Crkvom te priznaje Papu za svoga vrhovnoga poglavara.

Nikola Zastržni

U četvrtak, 15. svibnja 2025. godine u crkvi Pokrova (Zaštite) presvete Bogorodice u Bukovlju grkokatolički svećenici koji djeluju na slavonsko-brodskom području, o. Aleksandar Hmilj, o. Andrij Lučin i o. Robert Čabraja služili su moleben u čast Bogorodici povodom priključenja električne energije, te su tako ovaj značajan događaj koji će biti zapisan u bogatu povijest ove crkve proslavili i Bogu se zahvalili, zajedno s vjernicima koji se okupljaju u crkvi u Bukovlju. Premda u 21. stoljeću to možda i nije velika novost ili zahtjevni pothvat, za zajednicu grkokatolika u Bukovlju to je veliki dan, s obzirom da crkva od svoje gradnje pa sve do danas nije imala priključak na električnu energiju.

Crkva Pokrova presvete Bogorodice u Bukovlju sada je najstarija grkokatolička crkva koju su na teritoriju Hrvatske podigli doseljenici Ukrajinci, još 1911. godine. Još ranije, 1908. osnovana je župa Sibirj koja je obuhvaćala područje

У БОЯХ ЗА УКРАЇНУ ЗАГИНУВ ХОРВАТСЬКИЙ ДОБРОВОЛЕЦЬ АНТОНІО ГЕРЦЕГ

На війні в Україні загинув доброволець із Хорватії Антоніо Герцег.

Антоніо Герцег - син науковця Зденка Герцега та племінник колишнього прем'єр-міністра Герцегови-но-Неретванської жупанії Невенка Герцега. Він загинув 6 травня 2025 року на полі бою з російськими окупантами на сході України.

Тоні Герцег походив зі знатної герцеговинської родини, яка оселилась у французькому Ліоні після війни в Боснії та Герцеговині. Він був професійним військовим, служив у французькій армії.

Антоніо Герцег був професійним солдатом і воював у складі 3-ї штурмової бригади ЗСУ. Як офіцер французької армії він брав участь у миротворчих місіях в різних кутках світу.

За даними його побратимів, Тоні загинув, закривши собою членів свого загону, яким він командував.

З воїном уже попрощались у Києві та Франції. Героя поховали 27 травня на кладовищі Мірошевац у столиці Хорватії - Загребі.

Вічна пам'ять Герою!

OTIŠAO HEROJ

Poginuo Hrvat Toni Herceg u Ukrajini, tijelom je štitio svoje suborce

Antonio Toni Herceg, Hrvat iz Bosne i Hercegovine te časnik Francuske vojske poginuo je 6. svibnja 2025. godine u Ukrajini kao zapovjednik jedne od postrojbi. Iz diplomatskih izvora neslužbeno nam je potvrđeno da je Toni imao i hrvatsko državljanstvo.

Toni Herceg kao časnik istaknuo u mirovnim misijama diljem svijeta, a suborci svjedoče da je u posljednjim trenucima vlastitim tijelom zaštitio pripadnike postrojbe kojom je zapovijedao i spasio ranjenike od neposredne smrti.

Posljednji ispraćaj obilježen je vojnim počastima i misom u Kijevskoj katedrali i na Majdanu, te u Francuskoj.

Antonio Herceg je pokopan na groblju "Miroševac" u Zagrebu u utorak, 27. svibnja.

Počivao u miru!

OLUJA ZA UKRAJINU

MIR KROZ SNAGU!

Hvala svima koji podržavaju Ukrajinu! Vi možete doprinijeti svojim prilogom povratku mira u Ukrajinu i biti sigurni kako će stići i doći tamo gdje treba.

Ukrajinska Zajednica Grada Zagreba

Žiro račun u Raiffeisen banci: 2484008-1135244382

IBAN: HR2324840081135244382

Sa naznakom: Oluja za Ukrajinu

